

*KORUMALLISTON SUUNNITTELU –
MATERIAALINA KALANNAHKA JA HOPEA*

Anni Lehtonen

2016

KORUMALLISTON SUUNNITTELU – MATERIAALINA KALANNAHKA JA HOPEA

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Anni Lehtonen	
Työn nimi Korumalliston suunnittelu – materiaalina kalannahka ja hopea	
Päiväys 18.4.2016	Sivumäärä/Liitteet 60/13
Ohjaaja(t) Risto Nylund	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Atlantic Leather	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö käsittelee kalannahkaa ja hopeaa yhdistävän korumalliston suunnitteluprosessia ja valmistusta. Työn yhteistyökumppanina toimii islantilainen kalannahan parkitsemisyriety Atlantic Leather, jonka toimintaan ja tuotteisiin perehdytään työssä. Suunnittelun tueksi tehtiin kaksi kyselyä: sähköpostitse toteutettu kysely suomalaisille yrittäjille, jotka ovat käyttäneet tuotteissaan kalannahkaa ja Freeonlinesurveys-palvelussa tehty kysely, jolla selvitettiin kalannahkojen väri vaihtoehtojen kiinnostavuutta. Suunnittelua pohjustetaan myös selventämällä tekijän muotoilijaidentiteettiä sekä KARINA -brändiä.</p> <p>Työssä perehdytään kalannahkaan materiaalina sekä kartoitetaan jo olemassa olevia kalannahkaisia tuotteita. Opinnäytetyöprojektin tavoitteena oli valmistaa teollisin menetelmin valmistettavissa oleva kaupallinen korumallisto, jonka kanssa tekijä voi aloittaa jälleenmyynnin KARINA- tuotemerkin alla. Työn tuloksena syntyi kaksi erilaista korumallistoa, joiden hinnoittelua ja tulevaisuusnäkyviä käsitellään työn päätteeksi.</p>	
Avainsanat Korumallisto, suunnittelu, kalannahka, muotoilijaidentiteetti, suunnitteluprosessi, valmistus	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Anni Lehtonen			
Title of Thesis Fish Leather and Silver – Designing a Jewellery Collection			
Date	18.4.2016	Pages/Appendices	60/13
Supervisor(s) Risto Nylund			
Client Organisation /Partners Atlantic Leather			
<p>Abstract</p> <p>Subject of this thesis is designing and making a jewellery collection that combines fish leather with silver. Icelandic fish leather tanning company Atlantic Leather commissioned the thesis and it focuses on the company's products and functions. Two surveys were done to support the planning process: a survey made via e-mail to Finnish entrepreneurs who have used fish leather in their products and a survey in Freeonlinesurveys-service which clarifies the interest in color options in fish leather colors. Before continuing to the planning process the thesis elucidates author's designer identity and a brand named KARINA.</p> <p>The work focuses on the fish leather as a material as well as on sorting out the fish leather products that are available on the market. The aim of the thesis was to produce a commercial jewellery collection that can be manufactured with industrial methods. The aim was also to design a collection that with which the author could start resale under the KARINA brand. The work resulted in two different kinds of jewellery collections. The pricing and future prospects for the collections are discussed at the end of the work.</p>			
<p>Keywords</p> <p>Jewellery collection, designing, fish leather, designer identity, planning process, manufacturing</p>			

Sisällys

1 Johdanto	7	3 Mallistot	33
1.1 Opinnäytetyön tavoitteet	8	3.1 Tuotteiden hinnoittelu	39
1.2 Yhteistyöyritys	8	3.2 Tulevaisuus mallistojen kanssa	40
1.3 Suunnittelun taustat	10	3.3 Jälleenmyynti	41
1.3.1 Muotoilijaidentiteetti ja suunnittelu	13	4 Pöhdinta	42
1.3.2 KARINA	15	Lähteet	43
2 Malliston suunnitteluprosessi	17	Kuvat, kuviot ja kuvakoosteet	45
2.1 Tiedonhankinta	18	LIITE 1: Kysely suomalaisille yrittäjille, jotka ovat käyttäneet työssään kalannahkaa	48
2.1.1 Tuotekartoitus	20	LIITE 2: Kooste sähköpostitse saaduista vastauksista	49
2.1.2 Kalannahka materiaalina	23	LIITE 3: Kysely Kalannahka hopeakorussa / Fish leather in silver jewellery..	53
2.2 Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet	24	LIITE 4: Kalannahka hopeakorussa / Fish leather in silver jewellery – kyselyn tulokset	58
2.3 Luonnokset	26		
2.4 Kokeilut	27		
2.5 Väri vaihtoehdot	29		
2.6 Korumalliston toteutus	31		

1 Johdanto

”Kalannahka on maailman paras materiaali! Itse rakastan sitä ja käytän päivittäin omia kalannahkakorujani. Kalannahka on erittäin kestävä ja sitkeää eikä säikähdä vettä laisinkaan. Suosittelen.”

(Cederberg 2015)

Alun perin hyötykäyttöön ja tarpeeseen valjastetun kalannahan käyttö on muuttunut nykypäivänä luksustuotteeksi. Trendikkäät yritykset käyttävät kalannahkaa sen kestävyden, kauneuden ja erikoisuuden vuoksi. Kalannahka on myös ekologinen vaihtoehto, ja tämä aspekti kiinnostaa yhä valvutuneempaa asiakaskuntaa.

Kiinnostukseni kalannahkaa kohtaan, sekä hyvä kokemus kalannahan käytöstä aiemmin, olivat syitä miksi päädyin aiheen valintaan. Näkemykseni oli, että kalannahkaisille koruille on olemassa markkinarako: materiaalia on käytetty todella vähän korumateriaalina. Halusin selvittää pitääkö tämä väite paikkansa.

Perustan opintojeni jälkeen Tampereelle kolmen muun muotoilijan kanssa korupajan. Tulevaisuuden suunnitelmien takia halusin tehdä opinnäytetyönäni kaupallisen malliston, jonka kanssa voisin aloittaa jälleenmyynnin. En halunnut tehdä vain yksittäisiä hienoja tuotteita, vaan suunnitella kokonaisen malliston. Halusin hyödyntää opinnoissani opittuja asioita, mutta samalla suunnata katseen jo tulevaan.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella sekä valmistaa kalannahkaa ja hopeaa yhdistävä korumallisto, joka olisi muotoilultaan sekä materiaalikäytöltään laadukas ja kiinnostava. Minulle oli tärkeää, että materiaalit yhdistyvät koruissa kauniilla tavalla ja näin tuovat lisäarvoa tuotteelle.

Tuotteiden onnistuminen ja hyvän muodon löytyminen olivat minulle tärkeimpiä tavoitteita opinnäyteyössä, sillä halusin opintojeni lopuksi tehdä malliston, jonka kanssa voin jatkaa työskentelyä valmistumisen jälkeen.

Malliston suunnittelun ja valmistamisen lisäksi halusin kartoittaa kilpailijatilannetta kalannahkaa sisältävien tuotteiden osalta. Opinnäytetyö oli myös hyvä mahdollisuus pohtia omaa ammatti-identiteettiä ja sen muodostumista.

Tekniseltä osuudelta tavoitteena olivat teollisia menetelmiä hyödyntävän malliston suunnittelu sekä laadukkaiden ratkaisujen löytäminen materiaalin ja kalannahan yhdistämisessä.

1.2 Yhteistyöyritys

”Pyrimme kestävyyteen – tuotteemme ovat ympäristöystävällisiä – innovaatiot motivoivat meitä”

(Atlantic Leather, Atlantic Leather 2016).

Hankin yhteistyöyritykseksi opinnäytetyöhöni islantilaisen Atlantic Leatherin, joka on kalannahan parkitsemiseen ja värjäämiseen erikoistunut yritys. Se sijaitsee pienessä, vain kolmetuhatta asukasta käsittävässä Sauðárkrókurin kaupungissa. Yritys on aloittanut toimintansa vuonna 1994, mutta toteaa kotisivuillaan tuotteidensa olevan vain jatkoa vanhalle islantilaiselle kalannahan käytön perinteelle. (Atlantic Leather, About us 2016.)

Yritys käsittelee lohen, turskan, kissakalan ja ahvenen nahkoja, joista jokaisella kalalajikkeella on ominaispiirteensä. Yritys käsittelee nahkoja erilaisilla pinnankäsittelytekniikoilla tuoden näin mittavan kirjon vaihtoehtoja asiakkailleen (Atlantic Leather, About us 2016). Väri vaihtoehtoja, tekstuureja ja viimeistelyjä löytyy useita erilaisia (Kuva 1, sivu 9). Huomasin tutkiessani yrityksen kotisivuja, että pelkkien kuvien perusteella on vaikea päättää minkä kalalajin nahkaa ja minkä värisenä tilaisin tuotteitani varten. Tämän takia onkin hyvä, että Atlantic Leather tarjoaa yhteistyökumppaneilleen mahdollisuuden saada mallipaloja nahoistaan (Kuva 2, sivu 9).

KUVA 1. Kalannahkoja eri väreissä (Atlantic Leather, Facebook 2016.)

KUVA 2. Mallipaloja (Atlantic Leather, Facebook 2016.)

Atlantic Leather -yrityksen arvoissa näkyy vahvasti ekologisuus. Yritys kertoo kotisivuillaan olevansa ympäristöystävällinen kahdella tapaa: kalannahat ovat kalastusteollisuuden ylijäämämateriaalia, jota ei muuten hyödynnettäisi sekä tuotanto käyttää hydroenergiaa ja geotermistä lämpöä (Atlantic Leather, About us 2016). Uskon materiaalin ekologisuuden olevan yksi myyntivalteista ja aion tuoda tämän seikan esiin omissa markkinoinnissani.

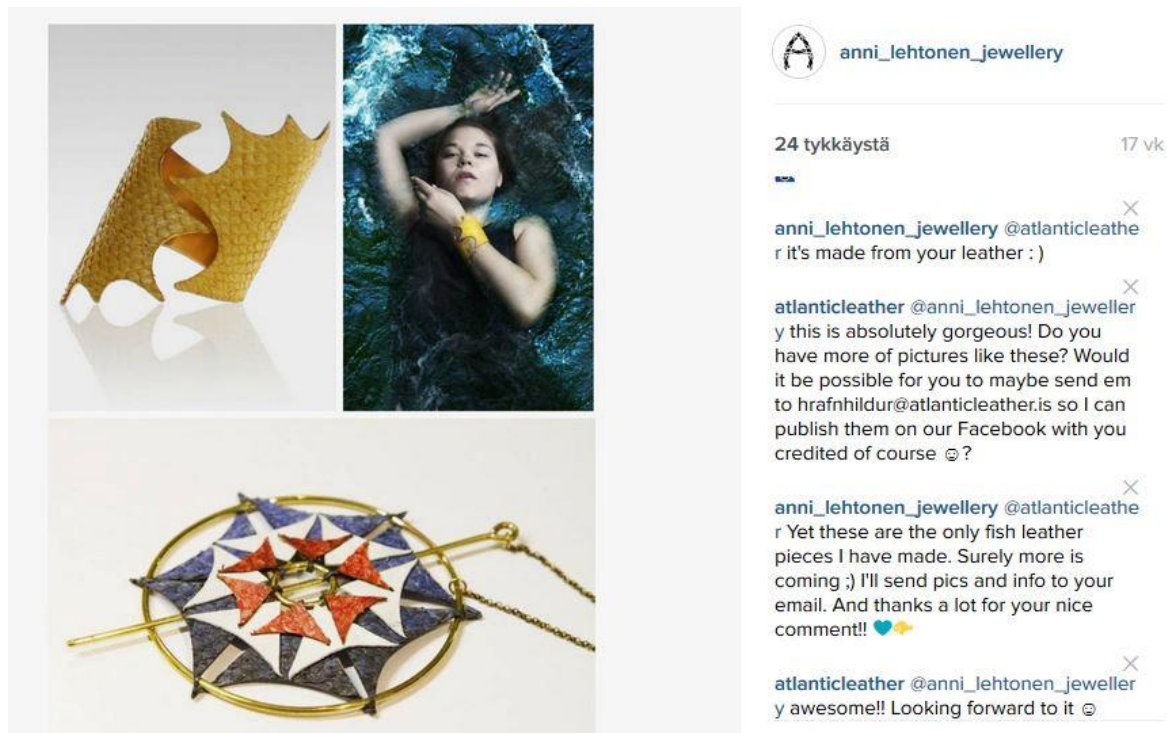
1.3 Suunnittelun taustat

”Perustuen siihen, mitä olet tehnyt aiemmin kalannahalla, sinun tulisi ehdottomasti jatkaa sen käyttämistä, tämä näyttää upealta”

(Viðarsdóttir 2015).

Tutustuin kalannahkaan materiaalina ensimmäisen kerran toisen opintovuoden syksynä (vuosi 2013), kun käytin kalannahkaa yhtenä materiaalina kahdessa korussa: rannekorussa sekä rintaneulassa. Kalannahnan kaunis ulkomuoto, väri vaihtoehdot sekä materiaalin erikoisuus kiehtovat minua, minkä vuoksi olin jo pitkään halunnut jatkaa materiaalin käyttöä koruissani.

Olen jakanut tekemistäni tuotteista kuvia Instagramissa keväästä 2015 lähtien, ja lisäsin kuvapalveluun myös vanhat kuvat kalannahkaisista koruistani. Yhden näistä kuvista (Kuva 3) huomasi myös Atlantic Leather- yritys, jonka kalannahkaa olin käyttänyt kyseisissä koruissa. Kuvan viestikenttään tuli yritykseltä kommentti, jossa he pyysivät lupaa julkaista kuvia koruistani omilla Facebook -sivuillaan (Anni Lehtonen Jewellery 2015).

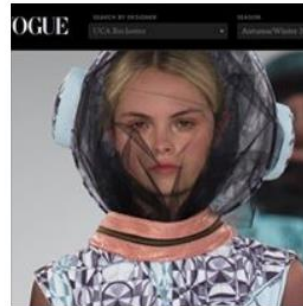

KUVA 3. Kuvakaappaus anni_lehtonen_jewellery Instagramtililtä (Anni Lehtonen Jewellery, Instagram 2016.)

Kyseistä Instagram -viestittelyä seurasi kuvien ja viestien vaihtoa sähköpostin välityksellä. Sain Atlantic Leather -yrityksen edustajalta positiivista palautetta tekemistäni tuotteista, ja he julkaisivat omilla Facebook-sivuillaan kansion (Kuva 4), johon he tallensivat kuvat tekemistäni kalannahkaisista koruista. (Viðarsdóttir 2015.)

Päädyin valitsemaan opinnäytetyöni aiheeksi kalannahkaa sisältävän korumalliston suunnittelun, sillä kalannahka oli kiehtonut minua materiaalina jo pitkään. Positiivinen ensikosketus materiaaliin kurssitoteutuksen myötä, sekä saamani palaute Atlantic Leatherin edustajalta olivat myös syitä aiheeseen päätymiselle.

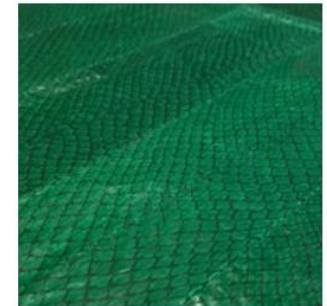
Päätettyäni opinnäytetyön aiheen otin yhteyttä Atlantic Leather -yritykseen uudelleen. Kerroin heille ajatuksistani opinnäytetyön suhteen ja pyysin heitä yhteistyökumppaniksi projektiin, sillä olin tyytyväinen heidän tuotteeseensa ja kommunikaatio heidän kanssaan tuntui mutkattomalta.

Zoe Childs

Profilikuvat

Our panels!

Heidi & Adele

Anni Lehtonen Jewellery

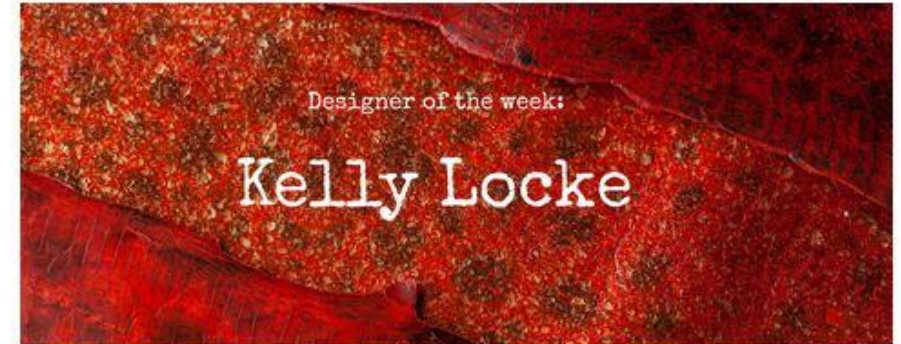

Zoe Childs

KUVA 4. Kuvakaappaus Atlantic Leatherin Facebooktililtä (Atlantic Leather, Facebook 2016.)

Hrafnhildur Viðarsdóttir, joka hoitaa Atlantic Leatherin markkinointia ja kansainvälisiä yhteyksiä, ja jonka kanssa olin ollut yhteyksissä aiemmin, vastasi viestiini, ja yhteistyöstä sovittiin. Sain viestissä listan yrityksistä, jotka ovat käyttäneet Atlantic Leatherin kalannahkaa tuotteissaan sekä informaatiota tietolähteistä, joita minun kannattaisi käydä läpi. Viestissä hän myös kertoi, että yritys voi lisätä minut ”Viikon muotoilija”- listaukseensa, jos teen tuotteita vähintään viisi kappaletta (Kuva 5). (Viðarsdóttir 2015.)

Tilasin sähköpostin yhteydessä kolme kappaletta erilaisia kalannahkoja, joita ajattelin käyttäväni malliston ensimmäisissä kappaleissa. Atlantic Leatheriltä kuitenkin lähetettiin minulle ilmaiseksi kymmenen kappaletta erivärisiä kalannahkoja. Tämä ystävällinen teko vahvisti entisestään tunnetta hyvästä yhteistyökumppanuudesta.

Kelly Locke, a native of the Pacific Northwest, began his design career in Architectural Urban Design. After ten years designing prestigious U.S. and International projects, he spent the next eight years as a feature film Art Director. Locke's personal dedication to dance and yoga led to spending several months in Brazil with a dream to develop a yoga retreat in Buzios, the chic coastal resort town outside Rio de Janeiro, made famous by Bridget Bardot in the 1960s, leading to Kelly following a different path into handbag design.

Locke's vision for his label is to create accessories that are luxurious, wearable, and timeless. Exotic leathers, semi-precious gemstones, agate and petrified wood, and ultra-soft, natural-patterned haircalf became the signature palette of materials for his first collection, which launched in 2009. Working in precious and luxurious exotic skins such as anaconda, lizard, crocodile, python and hair calf as well as lambskin, the Kelly Locke Collection embodies seductive modern glamour.

KUVA 5. Viikon muotoilija Kelly Locke (Atlantic Leather 2016.)

1.3.1 Muotoilijaidentiteetti ja suunnittelu

”Luovalla alalla ammatilliseen identiteetin elementteihin liitetään muun muassa persoonan luovuus, taiteellisuus, innovatiivisuus ja taitavuus.”

(Hägg 2011, 81).

Olen tekijänä helposti innostuva luonne ja haluan kokeilla uusia valmistusmenetelmiä. Usein kiehtova ajatus jää vain ajatuksen tasolle ”tätä pitää vielä kokeilla”, ja lisään idean tehtävien asioiden listaan, mutta osa menetelmistä päättyy kokeiluunkin asti. Joskus uusien materiaalien tai tekniikoiden kokeilun jälkeen huomaan, ettei juttu toimi, ja jätän kokeilun siihen. Monesti kuitenkin pidän tekniikkaa tai materiaalia potentiaalisena, mutta tajuan, että menetelmiä tai yhdistettäviä materiaaleja tulee vielä miettiä uudemman kerran, ennen kuin saan mieleiseni lopputuloksen. Koska innostun helposti, on minulla yleensä työn alla montakin projektia samanaikaisesti. Olen myös huomannut tämän sopivan minulle, sillä voin vaihtaa projektista toiseen, jos työ hetkellisesti tuntuu puuduttavalta tai ei vain yksinkertaisesti etene.

Ammatillinen identiteetti on aina suhteessa ja vuorovaikutuksessa ympäristöönsä, mistä johtuen se on jatkuvasti muuttuva (Hägg 2011, 80). Aiemmin toivoin löytäväni itsestäni henkisen tilan, jolloin tuntisin olevani muotoilijana valmis. Myöhemmin olen ymmärtänyt, että pysyvä keskeneräisyyden tunne on osa muotoilijana olemista. Tämä on yksi syistä, jonka takia muotoilijaidentiteettini muovautuu jatkuvasti, joskus tunnen sen selkeämmäksi joskus taas todella sirpaleiseksi.

Korumuotoilun ala on jatkuvasti muuttuva ja uusia tekniikoita ja materiaaleja kehitetään jatkuvasti, puhumattakaan suunnitteluohjelmistojen kehityksestä. Tämän lisäksi korumuotoiluun liittyvät läheisesti kultaseppien tekniikat, sillä vain harva muotoilija tekee työkseen pelkkää suunnittelua. Aiemmin tämä tekniikoiden ja materiaalien valtava määrä tuntui minusta pelottavalta. Pelkäsin etten tule koskaan oppimaan niin, että tunnen työskennellessäni varmuutta. Koulutuksen myötä olen kuitenkin oppinut tarpeeksi tunteakseni osaavani perustekniikat sekä mallinusuohjelmien käytön ja tämän pohjalta olen löytänyt varmuutta. Keskeneräisyyden tunne on muuttunut mahdollisuudeksi oppia uutta eikä enää vain ahdistavaksi puutteellisuuden tunteeksi.

Muotoilijan ammatti-identiteetti on koulutuksen myötä syvälle juurtuva ammatillinen käsitys itsestä yksilönä sekä osana ammatillista yhteisöä. Ammatti-identiteetillä on luovalla alalla syvempi merkitys – se ei ole pelkkä rooli. Luovalla alalla ovat ammatilliset kysymykset ja arvot osa ammatillisuutta. Identiteetti rakentuu ammattikunnan historian, ihanteiden, tavoitteiden sekä samastumiskohteiden pohjalta. (Hägg 2011, 81). Tiedostan, että juuri samaistumiskohteet sekä ihanteet muovaavat voimakkaasti tekemistäni, mutta uskon myös, että pyrkimys omalta tuntuvaan muotokieleen sekä brändin visuaaliseen ilmeeseen ohjaavat minua – haluan tuntea tekemäni tuotteet omikseni.

Korumuotoilun perinteet sekä muotoilun koulutus ovat myös muovanneet tekemistäni. Arvostan suomalaisen korumuotoilun historiaa ja pidän juuri pohjoismaalaista muotoilua kokonaisuudessaan kauniina, tähän ajatusmalliin olen varmasti kasvanut lapsuudestani lähtien. Muotoilun koulutusohjelma on avannut minulle entisestään pohjoismaalaisen muotoilun käsitteitä sekä saanut minut miettimään muotoilun kauneutta uusista näkökulmista. Ulkomailla suorittamani vaihto-opintojaksot (Slovenia kevät 2014 sekä Irlanti kevät 2015) ovat myös herättäneet minut huomaamaan, kuinka syvälle juurtunutta pohjoismainen estetiikka on työskentelyssäni.

Muotoilija Ilkka Suppanen avasi omaa näkemystään skandinaaviseen muotoiluun Ylen haastattelussa. Suppasen (YLE kulttuuri 2016) mukaan klassinen pohjoismainen muotoilu ei ole tyyliä vaan ajattelumalli:

”Skandinaavinen design tarkoittaa tapaa tehdä laadukkaita tuotteita teollisesti niin, että jokaisella on niihin varaa. Hieno idea, jota muut ovat kopioineet. Kriittinen näkökulma asiaan on se, ettei se ole ekologisesti kestävä. Toivoisinkin, että skandinaavisen designin seuraava askel olisi kohti kestävä kehitystä”.

Allekirjoitan Suppasen ajattelumaailman: haluan tehdä tuotteita teollisin menetelmin niin, että tuotantoprosessi on tehokas ja näin ollen vaikuttaa laskevasti tuotteen hintaan. Haluan myös valmistaa tuotteita ympäristöä ajatellen, niin että materiaaleissa, tuotantotavoissa ja tuotteen kestävydessä on kestävä kehitys yksi merkittävistä suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä. Toki käsitän, että korumuotoilu, varsinkin jalometalleja työstettäessä, sisältää lähes välttämättä kemikaaleja sekä materiaaleja, jotka eivät ole ympäristöystävällisiä.

1.3.2 KARINA

Lähes koko neljä vuotta kestäneen muotoilun koulutuksen ajan olen aina aika ajoin miettinyt, millä nimellä tulen tuotteitani myymään. Anni Lehtonen Jewellery on toiminut nimenäni niin nettisivuilla kuin sosiaalisessa mediassa. Halusin kuitenkin nimen, joka olisi lyhyt, helposti lausuttava, kansainvälinen ja joka ei olisi suoraan kytkettynä omaan nimeeni. Päädyin nimeen KARINA. Se sopii mielestäni tuotemerkin nimeksi, sillä se on skandinaavinen, helppo lausua useammalla kielellä ja nimellä on kytkös toiseen nimeeni Kaarinaan. Lisäksi nimen alkuperä Carina tarkoittaa rakkautta tai kauneutta eri kielillä, joten uskon mielle yhtymien valitsemaani nimeen olevan positiivisia (Behind the name 2016).

Päädyin jakamaan toimintani kahteen osaan (taulukko 1): KARINA tulee edustamaan myyntimallistoja, kun taas Anni Lehtonen Jewellery tulee keskittymään muihin projekteihini kuten kilpailuihin, näyttelyihin, kursseihin tai uniikkikoruihin. Näin minulla on foorumi, jonka kautta voin kertoa muotoilijan työstäni, mutta erikseen tuotemerkki, joka taas toimii ilman selkeää henkilöahmoa. KARINA-merkin alla tulen jatkossa myymään tuotemerkin alle suunnittelemani mallistoja jälleenmyyntikohteissa ja messuilla, yksi näistä mallistoista on opinnäytetyönä tekemäni kalannahkainen korumallisto.

TAULUKKO 1. KARINA ja Anni Lehtonen Jewellery vertailu

	KARINA	Anni Lehtonen Jewellery
Visio	Vakiintua kaupallisena tuotemerkkinä, joka tunnustetaan ja joka herättää positiivisia mielikuvia.	Säilyttää kokeilunhalu, innostus ja monipuolisuus muotoilijana ja tuoda näitä arvoja esille eri projektien muodossa.
Missio	Valmistaa kiinnostavia ja persoonallisia koruja arkikäyttöön.	Nostaa esille työskentelyni monipuolisuutta kertomalla tilaustuotteista, näyttelyistä ja kilpailuista.
Arvot	Omaperäisyys, käytännöllisyys, kestävyys.	Muotoilijaidentiteetin vahvistaminen, osaa ottava muotoilu, kokeilunhalu, monipuolisuus.

Tuotteeni eivät mielestäni sijoitu perinteisen korumuotoilun kentälle ollessaan leikkisiä ja värikkäitä. Käytettävyytensä sekä teollisen valmistuslähtökohdan takia ne eivät myöskään sijoitu taidekorujen sarjaan. Uskonkin, että ihmiset uskaltavat jatkossa pukeutua yhä erilaisempiin ja näyttävämpiin käyttökoriin, jotka korostavat omaa persoonallisuutta.

Töissäni yhdistyvät perinteisen pohjoismaalaisen korumuotoilun pelkistetyt muodot sekä totutusta poikkeavat materiaalit ja tekniikat. Haluan tehdä jokapäiväiseen käyttöön soveltuvia koruja, joista löytyy kuitenkin kiinnostava juju materiaalivalintojen, muotojen tai värien muodossa.

Yhdistän korumuotoiluissani usein arvokkaampaa materiaalia edullisemmän kanssa, kuten hopeaa ja muovia, hopeaa ja Fimo -massaa tai puuta ja alumiinia (Kuva 6). Mielestäni jos tuote on muotoilultaan onnistunut ja kiinnostava, säilyttää se arvokkuutensa, vaikka se koostuisi muustakin kuin jalometallista ja -kivistä.

Yritysilmeen ja tuotemielikuvien luominen visuaalisen ilmeen avulla on minulle tärkeää. Hannu Haaviston mukaan (Helsingin sanomat 2016) yrityksen ilme tulee suunnitella tukemaan brändiä ja myyntiä. Hänen mukaansa Suomessa olisi useita pieniä yrityksiä, jotka nostaisivat myyntiään satsaamalla tuotteiden ja yrityksen visuaaliseen ilmeeseen. Haaviston mukaan usein vähäisen myynnin syynä on se, että tuote ei

ole tarpeeksi kiinnostava. Aionkin panostaa KARINA -brändin visuaaliseen ilmeeseen: kuvissa, esitteissä sekä nettisivuilla tulee olemaan selkeä ja laadukas ilme. Lisäksi tuon visuaaliseen ilmeeseen mukaan ripauksen leikkisyyttä, jonka avulla pyrin lisäämään kiinnostusta tuotteita kohtaan ja luomaan mielikuvaa trendikkästä merkistä.

KUVA 6. Esimerkkejä valmistamistani koruista, joissa olen käyttänyt useampaa materiaalia (Lehtonen 2016.)

2 Malliston suunnitteluprosessi

Ennen suunnitteluprosessiin ryhtymistä kartoitin tietoa jo olemassa olevista kalannahkaisista tuotteista. Etsin tietoa ja kuvia Internetin hakukoneita käyttämällä (Pinterest ja Google) ja totesin, että kalannahkaisia tuotteita ei juuri löydy. Varsinkin koruja, joissa on käytetty kalannahkaa, löytyi vähän. Tuotekartoitusta helpotti onneksi Atlantic Leatherin edustajalta saamani lista yrityksistä, jotka ovat käyttäneet heidän valmistamaansa kalannahkaa tuotteissaan.

Lähetin sähköpostitse kyselyn suomalaisille yrittäjille, jotka ovat käyttäneet tuotteissaan kalannahkaa. Vaikka kalannahkaa materiaalinaan käyttäviä yrittäjiä on vähän, olin onnekas ja sain neljältä kokeneelta materiaalin käyttäjältä vastauksia suunnitteluni tueksi.

Tuotteiden suunnittelussa etenin ensin määrittelemällä tavoitteet ja lähtökohdat suunnittelulle. Näiden määrittely antoi hyvän pohjan koko valmistusprosessille. Tämän jälkeen siirryin luonnosten tekoon, josta jatkoin prototyyppien kautta lopullisten materiaalien työstämiseen. Jokainen suunnittelun vaihe oli tärkeä osa prosessia, sillä sain jokaisesta vaiheesta tärkeää informaatiota. Suunnitteluprosessin jokaiseen vaiheeseen kuuluu tuotteen tarkastelu ja tämän pohjalta rakennetta ja muotoa kehitetään (Anttila 1993, 205).

Suunnittelun osuutta ei ole perusteltua erottaa varsinaisesta valmistusprosessista, vaan suunnittelu kulkee mukana läpi koko prosessin (Anttila 1993, 67). Tämä näkyi varsinkin siinä, että jouduin ongelmien takia tekemään isoja muutoksia tuotteisiin alkuperäisiin suunnitelmiin nähden aivan prosessin loppupuolella. Suunnitteluprosessi oli opettavainen, sillä vaikka olin tehnyt vastaavanlaisia projekteja aiemminkin, oli opinnäytetyön laajuus aiempiin töihin nähden huomattavasti suurempi.

2.1 Tiedonhankinta

Vaikka olin käyttänyt kalannahkaa kahdessa korussa ennen opinnäytetyön alkua, tarvitsin lisätietoa materiaalista ja sen työstömenetelmistä, ennen kuin aloitin tuotteiden suunnittelun. Tarvitsin tietoa, sillä olin aiemmin työstänyt kalannahkaa vain liimaamalla ja laserleikkaamalla materiaalia, ja halusin tietää mitä muita vaihtoehtoja on olemassa. Lisäksi olin kiinnostunut tietämään asiakkaiden kokemuksista kalannahkaisia tuotteita kohtaan. Uskoin tämän auttavan sekä tuotteiden suunnittelussa, mutta myös mainontaa hahmotellessa. Lähetin sähköpostitse kyselyn (Liite 1) suomalaisille yrittäjille, jotka ovat käyttäneet tuotteissaan kalannahkaa. Kartoitin kyselyllä sekä asiakkaiden kokemuksia materiaalista että materiaalin työstöön liittyviä seikkoja.

Kyselyyni vastasi neljä yrittäjää: Jaana Cederberg Design By Jaana Cederbergistä, Satu Somero Pisa Designista, Saija Lehtonen Saija Lehtonen Designista sekä Ossi Kumpulainen Kalaparkki Oy:stä (Liite 2). Kaikkien vastaajien kesken huokui vastauksissa aito innostus ja kiinnostus kalannahkaa kohtaan. Haastateltavani olivat myös kiinnostuneita opinnäytetyöprosessistani, ja kaksi heistä jopa pyysi, että lähetän opinnäytetyöni heille sen valmistuttua.

Jokainen vastaajista oli sitä mieltä, että kalannahka lisää kiinnostusta tuotetta kohtaan. Saija Lehtonen (2015) kertoi näkemyksestään:

”Kyllä mielestäni materiaali tuo lisää kiinnostuneisuutta. Osaksi siksi, että materiaalia käytetään sen verran vähän, että se voi hyvinkin olla ensimmäinen kerta että asiakas törmää kalannahkaan ja toisaalta, kiinnostuneisuutta tuo se, että materiaali on luonnonmateriaalia ja minun tuotteissani lisäksi itse käsin tekemääni ja kaikilta osin kotimaista.”

Toisaalta vastaajat totesivat asiakkailta olevan myös ennakkoluuloja outoa materiaalia kohtaa.

”Ihmiset ihmettelevät ja usein haistavat tuotetta”

– Satu Somero (2015)

Asiakkaat olivat myös pohtineet nahan kestävyyttä, valmistustapaa sekä materiaalin alkuperää. Kuitenkin, vaikka materiaalin koettiin lisäävän kiinnostavuutta tuotetta kohtaan, eivät vastaajat olleet täysin vakuuttuneita siitä, lisääkö itse materiaali tuotteen myyntiä.

”Kalannahka ei ole lisännyt myyntiä yleisellä tasolla. On asiakkaita, jotka kyllä kovasti pitävät kalannahasta ja siksi suosivat sitä.”

– Jaana Cederberg (2015)

Asiakaskokemuksen lisäksi kartoitin sähköpostikyselyllä materiaalin työstöön liittyviä seikkoja. Näin toivoin saavani hyödyllistä tietoa tekniikoista ja aineista, jotka on koettu hyviksi kalannahkaa työstäessä. Vastauksista kävi ilmi, että parkittua kalannahkaa työstetään hyvin vähän, nahkaa voidaan liimata tai ommella, mutta materiaalin ominaisuudet haluttiin säilyttää mahdollisimman luonnollisina.

Kysymykseen, onko kalannahalla materiaalilähtöisiä rajoitteita, jotka minun tulisi huomioida omaa mallistoani suunnitellessani, sain mieluisia vastauksia: kalannahan kerrottiin olevan helppoa käsiteltävää sekä helposti muovautuvaa. Vastauksissa kehoitettiin minua huomioimaan suunnittelussa kalannahan koko sekä kromiparkituksen ja kasviparkituksen erot lämmönsiedossa – kromiparkittu kestää lämpöä, mutta kasviparkittu ei.

Vastaajat totesivat kalannahan olevan kestävä materiaali, joten ainakaan nopeaa kulumista tai nahan rikkoutumista on turha pelätä kalannahkaa käyttäessä. Satu Somero tosin vastasi, että vaalean sävyiset nahat likaantuvat helposti – nahan likaantuminen olikin yksi huolenaiheistani. Pinnan suojauksesta kysyttäessä vastaajat totesivat kalannahalle käyvän nahan suoja-aineen sekä nahkalakan. Tahraantunutta nahkaa vastaajat neuvoivat pyyhkimään kostealla tai harjaamaan lian pois.

”Pinnan suojelusta en itse ole käyttänyt kuin nahkasuojausta. Mutta voi käyttää nahkalakkaa, se ei vie sitä nahan luonnollisuutta niin paljon. Puhdistamisessa muukin nahan hoito eli kostealla pyyhkiminen tai harjaaminen.”

– Ossi Kumpulainen (2015)

Sain yrittäjiltä tärkeää ja hyödyllistä tietoa mallistoani varten. Tärkeimpänä oli tieto materiaalin kestävydestä, sekä muovautuvuudesta. Asiakaskokemuksista saamani tieto auttaa minua valmistautumaan jo etukäteen mahdollisiin kysymyksiin materiaalia koskien. Näiden lisäksi vastaukset vahvistivat entisestään positiivista mielikuvaa, joka minulla oli kalannahasta materiaalina. Vastauksista huokunut innostunut asenne materiaalia kohtaan, sai minut odottamaan materiaalin kanssa työskentelyä.

2.1.1 Tuotekartoitus

Kartoittaessani jo olemassa olevia kalannahkaisia koruja huomasin, että suurimmassa osassa tuotteita on käytetty perinteisiä nahantööstötekniikoita, kuten ompelua, sirkkoja tai liimausta (Kuva 7). Korupuolelta oli vaikea löytää tuotteita, joissa kalannahka olisi yhdistetty osaksi jalometallituotetta. Koin, että kalannahkaa ei ole käytetty moneenkaan koruun, jossa kalannahan monipuoliset ominaisuudet olisivat päässeet esille yhdistettynä hyvään muotoiluun. Saattaa olla, että monikaan korumuotoilija ei ole tarttunut kyseiseen materiaaliin.

KUVA 7. Kuvakollaasi kalannahkaisista tuotteista (Pinterest 2016.)

Ollessani yhteydessä Atlantic Leather -yritykseen sain heidän kauttaan myös listan kansainvälisistä yrityksistä, jotka ovat käyttäneet heidän valmistamaansa kalannahkaa osana tuotteitaan:

Kelly Locke

Katherine Batliner

Björn Björnsson

Helmut Lang

Nike

Marlin Birna

Arfleifð

Gydja collection

Salvatore Ferragamo

Noosa

Escada

(Viðarsdóttir 2015.)

Atlantic Leatherin lähettämä lista kalannahkaa käyttävistä yrityksistä on vakuuttava, onhan mukana useampi tunnettu yritys (Kuvakooste 8, sivu 22). Lista lisäsi varmuutta siitä, että kalannahasta on myös laadukkaaksi tuotteeksi. Kävin läpi Atlantic Leatherin lähettämän listan yritysten kotisivuja ja totesin listalta löytyvän vain yhden korumuotoiluun erikoistuneen yrityksen, Marlin Birnan.

Tämä lisäsi varmuutta siitä, että kalannahkaisille koruille on olemassa markkinarako. Marlin Birnan kalannahkaiset tuotteet ovat muotoilultaan hyvin pelkistettyjä ja yksinkertaisia (Kuva 9, sivu 22). Haluan itse kuitenkin tuoda tuotteissani kalannahan esille innovatiivisemmilla keinoilla. Kilpailijakartoitus on tärkeää, sillä on hyvä oppia tunnistamaan kilpailijoiden vahvuudet ja heikkoudet – on tarjottava tuotetta tai palvelua, joka on kilpailijoiden tarjonnasta poikkeavaa (Alikoski, Viitasalo ja Koponen 2009, 23).

KUVAKOOSTE 8. Atlantic Leatherin kalannahasta valmistettuja tuotteita. Tarkemmat lähteet eritelty kuvat, kuviot ja kuvakoosteet osiossa.

KUVA 9. Marlin Birna –riipus (Marlin Birna 2016.)

2.1.2 Kalannahka materiaalina

”Kalannahka seuraa muotia, kadoten vuosikausiksi markkinoilta, ilmestyen taas yllättäen uusine väreineen ja malleineen.”

(Eskelinen 2011,8.)

Kalannahan käytöllä on pitkälle ulottuvat perinteet: arktiset kalastaja- ja metsästäjäkansat ovat hyödyntäneet kalannahkaa muun muassa tekemällä siitä laukkuja, säkkejä ja kenkiä. Kalannahka on korvannut toisen maailmansodan aikana nahkapulaa, sillä tuolloin tarvittiin kaikki nahka armeijoiden käyttöön. (Eskelinen 2011, 8.)

Ohuudesta huolimatta kalannahka on hyvin kestävä. Atlantic Leatherin kotisivuilla (Atlantic Leather, about us 2016) yritys kertoo materiaalin olevan vahvempaa kuin tavallinen nahka, mikä johtuu materiaalin kuitujen ryhmittymisestä. Yritys mainostaa materiaalin sopivan kaikkeen koruista käsilaukkuihin.

Valitsin Atlantic Leatherin kalannahkojen mallistosta tuotteideni materiaaliksi lohennahan (kuva 10). Mallipaloja tutkiessani totesin lohennahan olevan tarpeeksi pienisuojuista, mistä johtuen suomurakenne näkyisi pienessä tuotteessa, kuten korussa, selkeästi. Pidin myös lohennahan selkeästi koholla olevasta tekstuurista ja siitä, että kyseistä nahkaa löytyy Atlantic Leatherin mallistosta useana eri väri vaihtoehtoina aina hillityistä mattaväreistä kirkkaisiin sateenkaaren väreihin asti. Halusin, että henkilö, joka ei ole tietoinen korujeni materiaaleista, huomaisi materiaalin suomaisuuden ja mahdollisesti tajuaisi jo pelkästään tuotetta tutkimalla, mistä materiaalista tuote on tehty.

KUVA 10. Lohennahkakappale (Atlantic Leather, welcome 2016.)

Yksi kalannahkakappale on kuudestakymmenestä kuuteenkymmeneenviiteen senttimetriä pitkä sekä kahdeksasta kahteentoista leveä (Atlantic Leather, the fish leather 2016). Nahkapala on malliltaan toiseen pätyyn kapeneva ja jokainen kappale on hieman erilainen muodoiltaan. Paksuutta lohennahalla on vain 0,6 mm, joka on mielestäni ihanteellinen materiaalin paksuus, kun ajattelee nahan yhdistämistä toisen materiaalin kanssa – materiaali ei tuo paljon lisäpaksuutta kokonaisuudelle. Ohut nahka näyttää mielestäni tyylikkäämmältä sekä on taiteltavissa, jolloin nahasta saa aikaiseksi kerroksellisempiakin tuotteita.

Parkitustapa sekä kalalaatu vaikuttavat kalannahan kestävyteen ja siihen soveltuuko se käyttötarkoitukseensa (Eskelinen, 8).

Parkitseminen on käsittelyvaihe, jossa kalannahalle saadaan sille haluttuja ominaisuuksia: kestävyyttä, pehmeyttä ja joustavuutta. Kalannahan parkitsemisessa käytetään joko kasviparkitsemista tai kromiparkintaa, joista ensin mainittu on luonnonmukainen ja jälkimmäinen kemikaalein tapahtuva.

Kaikki Atlantic Leatherilta saamani kalannahat olivat kromiparkittuja, jonka ansiosta niille oli saatu erittäin kirkkaita sävyjä pintaan. Yksi yrityksen lähettämistä nahoista oli kullan värinen, ja tässä nahassa käsittelyä oli viety niin pitkälle, että kalannahan suomut eivät näkyneet selkeästi ja pinta tuntui muoviselta. Jätin tämän nahan kokonaan käyttämättä töissäni, sillä vaikka halusin käyttää kirkkaita värejä, halusin myös, että nahan ominaispiirteet ovat näkyvissä.

2.2 Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet

”Vakiintuneen suomalaismuotoilun perintö on sekä valtava mahdollisuus että vahva perusta, jolle rakentaa, mutta se voi myös muodostua rasitteeksi, jollemme muunna arvojamme nykypäivän tarpeita vastaaviksi ”

(Rajaton muotoilu 2012, 68).

Halusin suunnitella tuotteet, joissa sekä kalannahalla, että hopealla olisi omat selkeät osansa – molemmat materiaalit olisivat selkeästi esillä. Yrittäjille tekemäni kyselyn pohjalta uskalsin luottaa siihen, että materiaali käy hyvin korumalliston osaksi ja kestävää hyvin käytössä.

Mallistolle annoin neljä päätavoitetta:

- 1. Malliston tulee sopia KARINA -konseptiin.**
- 2. Malliston tulee ilmentää minua muotoilijana, eli minun tulee tuntea tuotteet omikseni.**
- 3. Malliston tulee olla isolta osin teollisin menetelmin valmistettavissa kustannustehokkuuden vuoksi.**
- 4. Malliston tulee olla kaupallinen ja helposti lähestyttävä.**

Pirkko Anttila toteaa Käsityön ja muotoilun teoreettiset perusteet kirjassa (1993, 54), että asiakkaat antavat tuotteelle arvoa esimerkiksi muodikkisuuden, tyylikkyyden, esteettisyyden, kestävyys sekä hoito-ominaisuuksien perusteella. Pyrin ottamaan nämä aspektit huomioon malliston suunnittelussa sekä tuotemielikuvaa luodessani. Markkinoinnissani aion käyttää ajankohtaisia värisävyjä sekä korostaa tuotteista kerrottaessa materiaalin eettisyyttä.

Moni muotoilija kokee suomalaisen muotoilun arvopohjan vanhentuneen, vaikka 2000-luvun muotoilulla menee monessa mielessä hyvin. Muotoilijoiden mielestä kansainvälisen muotoilualan kehityskulkuun sekä globaalin toimintaympäristön muutoksiin on reagoitu liian hitaasti. Koetaan, että media, markkinointi sekä jopa itse muotoilijat lähestyvät muotoilua edelleen tuote- ja suunnittelijakeskeisestä näkökulmasta sekä historiaan perustuvasta arvopohjasta. Pelkona onkin, riittävätkö kulttuuriperintö, tähtikultti sekä klassikkotuotteet pitämään suomalaista muotoilua pinnalla. (Rajaton muotoilu 2012, 15–16.)

Haluan olla muuttamassa muotoilullani näitä vanhentuneita näkökulmia. Mielestäni suomalaisen korumuotoilun kentällä näkyy kahdenlainen arvostus, joko Kalevala-korujen kansallisidentiteettiin nojaava tai korujen valmistukseen liittyvä teknisesti taidokkaiden töiden arvostus. En halua vähätellä näitä tekijöitä, mutta haluan muotoilullani tuoda uuden näkökulman esille: muotoilu voi olla yksinkertaista, leikkisää sekä ajankohtaista, mutta samanaikaisesti kuitenkin laadukasta ja arvostusta herättävää.

Malliston ominaisuuksia rajasin seuraavasti:

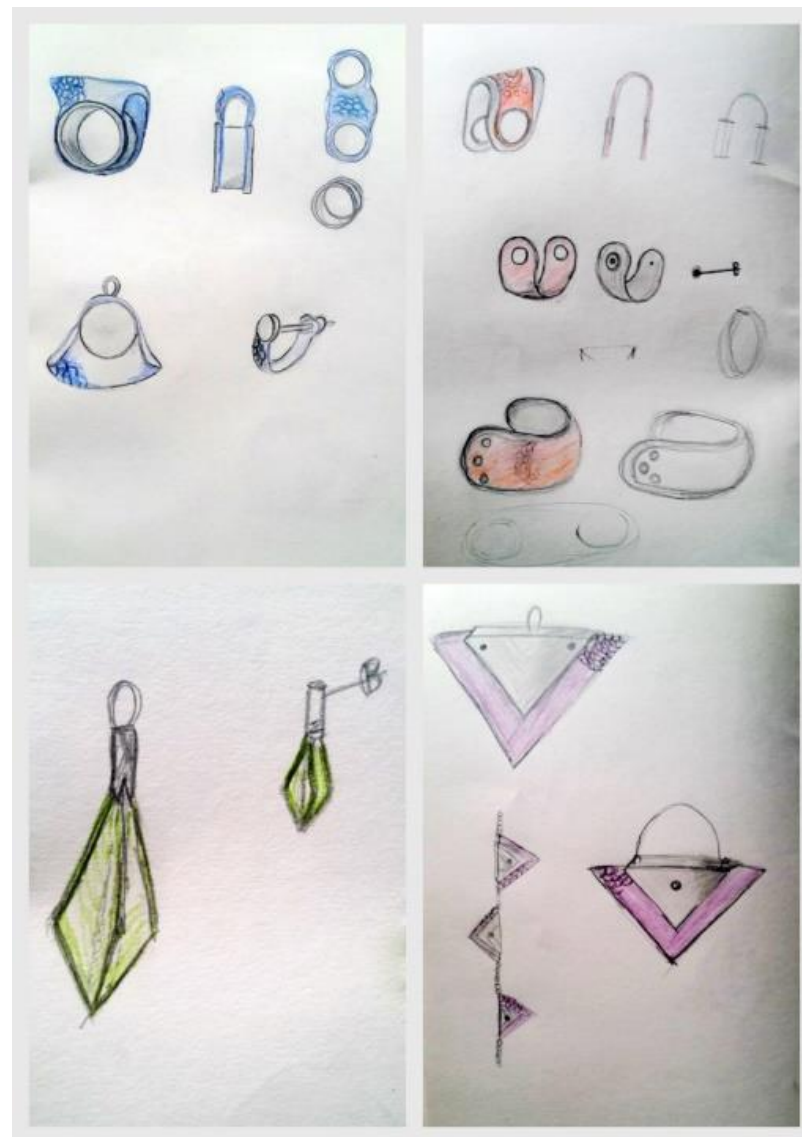
- **Tuotteet saavat olla näyttävän kokoisia, mutta kuitenkin mittasuhteiltaan sellaisia, että käyvät arkikoruiksi.**
- **Väriykseltään mallisto saa olla värikäs, persoonallinen ja leikkisä, mutta kalannahkojen värivaihtoehtojen kautta on mahdollista tehdä sekä väriykseltään hillittyjä että värikkäitä koruja.**
- **Kalannahan ja hopean tulisi olla mallistossa yhtä isossa osassa, kumpikaan materiaaleista ei tulisi olla vain lisättyä ominaisuutena.**
- **Kalannahan yhdistäminen hopeaan tulisi tapahtua teknisesti laadukkaalla tavalla, sillä liimaaminen vie pois osan tuotteen arvokkuudesta sekä kestävydestä.**
- **Kalannahan pintarakenne tulisi näkyä koruissa.**
- **Malliston tuotteiden tulisi tuntua hyvältä käytettäessä.**
- **Muotokieleltään korujen tulisi olla pelkistettyjä, sillä kalannahkojen värikkyyks sekä tekstuuri tuovat tarpeeksi koristeellisuutta tuotteisiin.**

2.3 Luonnokset

Aloitin korujen luonnostelun miettimällä tapoja yhdistää kalannahkaa ja hopeaa tavoilla, jotka olisivat kestäviä ja mielenkiintoisia. Halusin välttää kiinnityksessä liiman käyttämistä ja suunnittelin koruihin heloja, reunuksia tai niittauksia kiinnitystavoiksi. Suunnittelussa halusin, että kalannahka on isossa osaa korua – selkeästi nähtävissä sekä symbioosissa hopean kanssa.

Ideoiden pohjalta luonnostelin neljä erilaista mallistoa (Kuva 11): lilan, punaisen, vihreän ja sinisen. Tässä vaiheessa suunnittelutyötä en ollut vielä antanut tuotteille nimiä, joten värikoodit auttoivat erottamaan mallistot toisistaan. Luonnoksissa värit kuvaavat kalannahan osuutta.

Sinisen malliston ideana oli kalannahan vapaa kierto hopean ympärillä, nahka venytettynä paikoilleen. Tähän mallistoon kuuluisi riipus, nappikorvakorut sekä sormus. Punainen mallisto on muotokieleltään sinisen kaltainen, mutta sinisestä poikkeavana tekijänä on se, että kalannahka on venytettynä hopean päälle. Vihreässä mallistossa ideana oli kalannahan taiteltavuus timantin muotoiseen muotoon ja siihen kuuluisi riipus ja korvakorut. Lila mallisto oli muodoltaan kulmikas ja retrohenkinen – siinä kalannahka olisi kiinnitettynä hopealevyjen väliin.

KUVA 11. Neljä mallistoa luonnoksina (Lehtonen 2015.)

2.4 Kokeilut

Aloitin materiaalikokeilut tekemällä paperisia versioita koruista (Kuva 11). Jatkoin mallistojen värikoodien käyttämistä myös tässä suunnittelun vaiheessa. Paperimallit auttoivat hahmottamaan tarpeellista tietoa tuotteiden koosta ja toimivuudesta.

Tässä vaiheessa suunnittelua jätin lilan värisen malliston pois lopullisten tuotteiden listalta, sillä pidin tuotteita liian kaksiulotteisina ja tylsinä vaihtoehtoina. Mielestäni kumpikaan materiaaleista ei olisi päässyt oikeuksiinsa kyseisessä korussa. Lisäksi mallistolla ei ollut mielestäni uutuusarvoa.

Jatkoin kolmen jäljelle jääneen malliston kanssa, ja seuraavaksi tein messingistä ja nahasta prototyypit (Kuva 13, sivu 28). Messinki ja nahka valikoituivat prototyyppien materiaaleiksi, sillä ne ovat ominaisuuksiltaan lähellä malliston lopullisia materiaaleja. Näiden prototyyppien avulla pystyin tarkistelemaan malliston valmistettavuutta sekä mittasuhteita.

KUVA 12. Paperimallit (Lehtonen 2015.)

KUVA 13. Messinki ja nahka – prototyypit (Lehtonen 2015.)

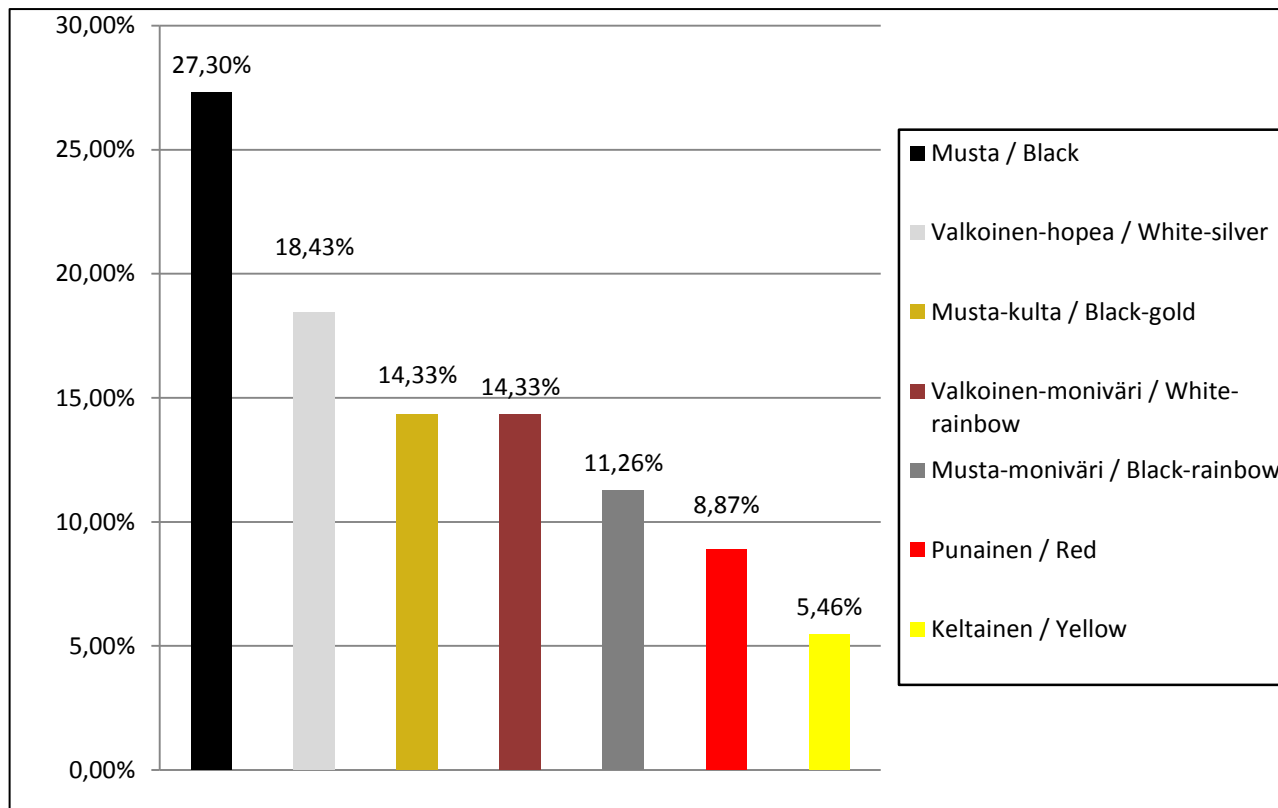
Prototyyppien pohjalta tein valinnat: jatkoin sinisen malliston kanssa, jossa nahka on pinnoitettu paikoilleen metallin päälle sekä vihreän timantin muotoisen malliston kanssa. Yhden malliston sijaan päädyin siis valmistamaan kaksi erilaista mallistoa. Pudotin punaisen malliston pois valmistettavien mallistojen listalta, koska tuotteet olisivat olleet teknisesti haastavia valmistaa. Punainen mallisto ei sopinut tavoitteisiini kaupallisesta mallistosta, joka on valmistettavissa teollisin menetelmin. Halutessani voin myöhemmin jatkaa punaisen malliston tuotteiden kanssa, jos haluan tehdä muutaman kappaleen uniikimpia koruja.

2.5 Värivaihtoehdot

Kun olin päättänyt lopulliset mallistot, halusin vielä pohtia, minkä värisiä kalannahkoja käytän mallistossani ja mitä värejä tulen yhdistämään keskenään. Koska tavoitteena oli tehdä kaupallinen ja näin ollen mahdollisimman myyvä mallisto, tein kyselyn (Liite 3) kalannahkojen värivaihtoehdoista. Jaoin linkin kyselylomakkeeseen henkilökohtaisella Facebook-sivullani, sekä Anni Lehtonen Jewellery Facebook-sivuilla. Suoritin kyselyn Freeonlinesurveys-palvelussa ja sain kahden päivän aikana jo 157 kpl vastauksia. Tämän jälkeen vastaajien määrä putosi radikaalisti (seuraavina kahtena päivänä oli vain kaksi vastaajaa). Päätin jo neljän kyselypäivän jälkeen vastauksia olevan riittävästi.

Vastaajat olivat todennäköisesti nuoria aikuisia Suomesta ja muualta Euroopasta (sillä minulla on paljon ystäviä ulkomailla), kuitenkin en kyselyssäni kartoittanut vastaajien ikää, sukupuolta tai asuinkuntaa, koska en pitänyt tätä tietoa merkityksellisenä tutkimukselleni. En halunnutkaan rajata tuotteille tarkkaa segmenttiä – vaan halusin suunnitella tuotteet, jotka vetoavat mahdollisimman moneen.

Päädyin tekemään värikyselyn, sillä pelkäsin muuten päätyväni ratkaisuihin, jotka olisivat hauskan näköisiä ja värikkäitä, mutta eivät ehkä miellyttäisi potentiaalista asiakaskuntaa. Kyselyn tuloksena sainkin vahvistuksen omille ajatuksilleni – vastauksista näkyi hillittyyn värimaailmaan mieltyminen (Liite 4). Kyselyn osiossa, jossa selvitin minkä värinen kalannahka olisi vastaajan mielestä kaunein hopeisessa korussa, eniten ääniä sai musta kalannahka (27,30 %), toiseksi eniten valkoinen hopealla kimalteella (18,43 %). Kyselyn hännille jäivät kirkaat värit punainen (8,87 %) ja keltainen (5,46 %) (kuvio 1, sivu 30).

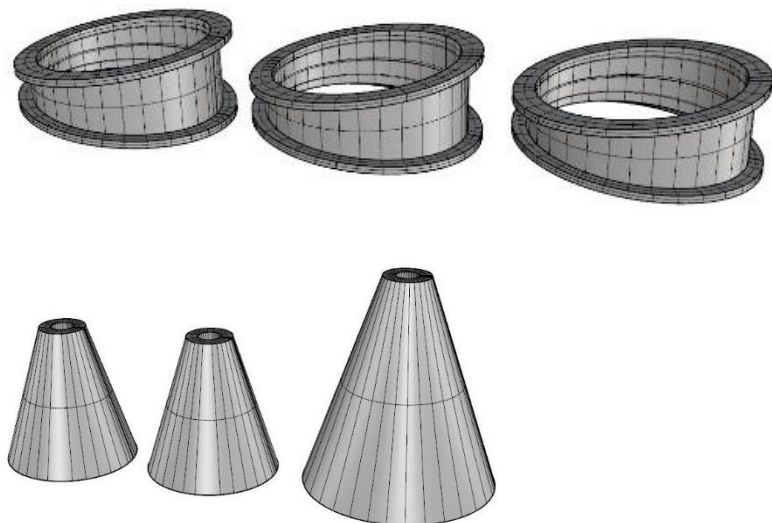
KUVIO 1. Värikyselyn tulokset kaaviossa (Lehtonen 2016.)

Kyselyn toisessa osassa selvitin, mitkä kaksi kalannahkaväriä sopisivat vastaajien mielestä yhteen hopeisessa korussa. Vastaukset jatkoivat aiemman kysymyksen vastauksien linjaa: hillityt väriyhdistelmät olivat suosituimpia. Väriyhdistelmistä suosituin oli Valkoinen-hopea yhdistettynä mustaan (13 %) ja jaetulle toiselle sijalle pääsivät sininen yhdistettynä mustaan (8 %) sekä sininen yhdistettynä valkoinen-hopeaan (8 %). Vastausten pienet prosenttimäärät selittyvät toisen kysymyksen vastausvaihtoehtojen määrällä, vaihtoehtoja oli kaksikymmentäkahdeksan erilaista.

Kyselyn pohjalta päädyin ratkaisuun tehdä pääosin hillityn värisiä koruja. Mallistojen pääväreiksi valitsin värikyselyn suosikit: sinisen, mustan ja valkoisen. Halusin kuitenkin käyttää myös punaista ja keltaista, sillä uskoin näiden värien herättävän huomiota kuvissa, sekä tuotteita myydessä. Vaikka kirkkaat värit eivät ehkä myisi hillittyjen värien lailla, toisivat ne raikkautta ja leikkisyyttä kokonaisilmeeseen.

2.6 Korumalliston toteutus

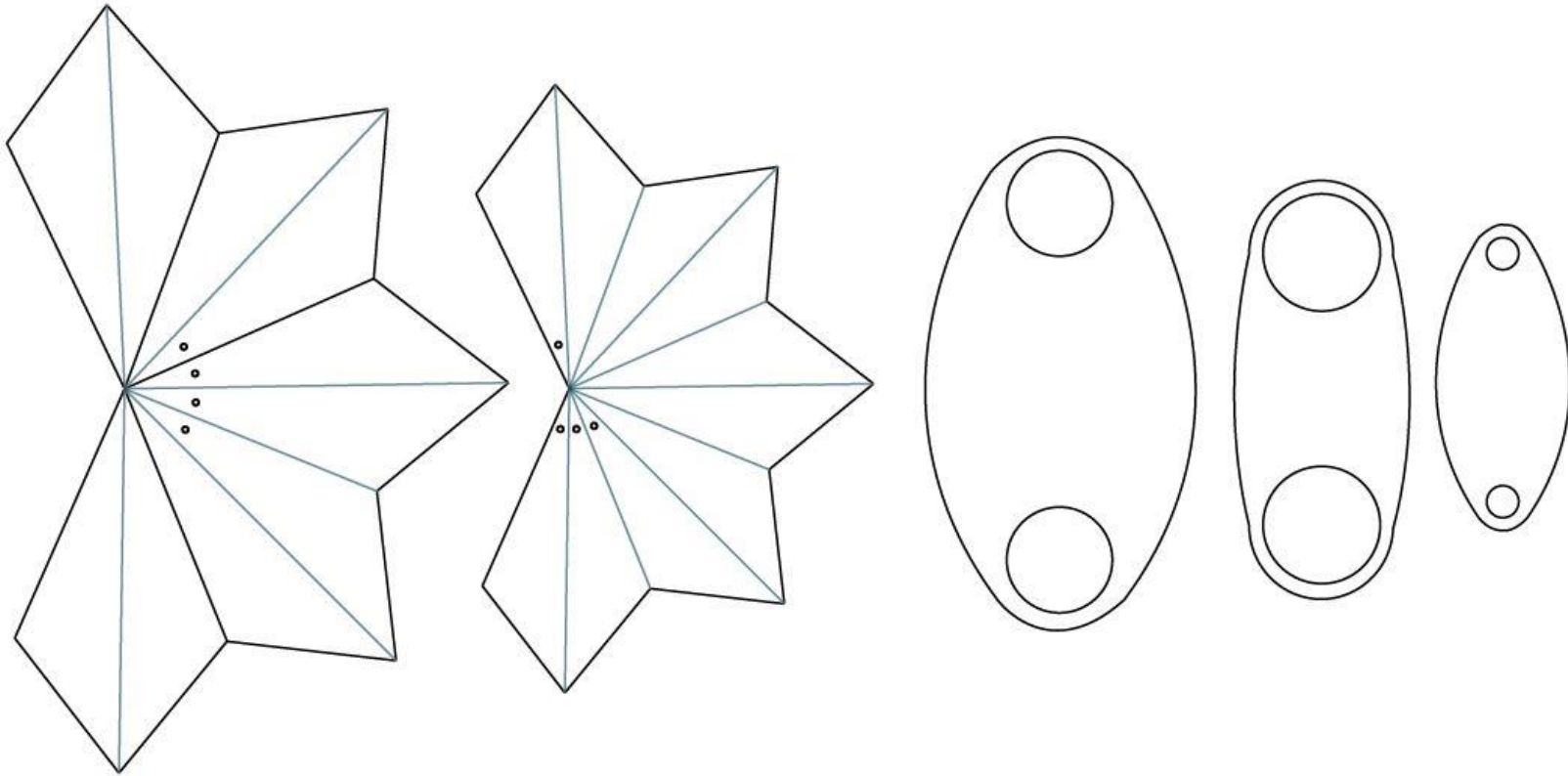
Koska pyrin suunnittelemaan mallistot, jotka olisivat mahdollisimman pitkälle teollisin valmistusmenetelmin valmistettavissa, päädyin käyttämään sormusten sekä timantin mallisen malliston valmistukseen 3D-mallinnusta sekä hopeavalua. Suunnittelin korut niin, että pystyn jatkossa käyttämään kumimuotteja osien kopioimista varten. Sormukset sekä timantin mallisen riipuksen ja korvakorujen hopeaosat mallinsin Rhinocheros 3D –mallinnusohjelmalla (kuva 14), minkä jälkeen tilasin kappaleet hopeavalua tekevältä yritykseltä. Loput tuotteista (nappikorvakorut sekä toinen riipusmalli) tein hopealevystä.

KUVA 14. Kuva 3D-mallinnetuista osista (Lehtonen 2016.)

Koska luovalle käsityölle ja muotoilulle on ominaista se, että siinä halutaan antaa tilaa ja mahdollisuus uusille, jopa kesken kaiken syntyville ideoille ilman, että ne myöskään tekisivät mitättömäksi jo suoritettut ponnistukset, on pyrittävä sellaiseen toimintajärjestelmän suunnitteluun, joka tekee tämän mahdolliseksi (Anttila 1993, 110). Tällaisen idean sain messinkisiä prototyyppisiä tehdessä: ajattelin, että koruissa voisi olla kaksi nahkaa päällekkäin niin, että asiakas pystyisi itse kääntämään toisen värin alta päälle. Testasin asiaa messinkisillä prototyypeillä ja kokeilu tuntui toimivan: kaksi nahkakerrosta päällekkäin näyttivät hyvältä. Tämän idean pohjalta myös värikyselyyn syntyi toinen kysymys, jonka tarkoituksena oli selvittää mitkä kalannahan väreistä sopisivat hyvin yhteen.

Viimeistelyäni mallistojen hopeaosat siirryin leikkaamaan nahkaa laserleikkurilla (kuva 15, sivu 32). Tässä vaiheessa työtä syntyi ongelmia: valkoinen kalannahka tummui laserleikkauksen johdosta ja kun yritin puhdistaa nahkaa, värjäytyi se harmaaksi. Tämän huomattuani jouduin luopumaan valkoisen kalannahan käytöstä kokonaan. Laserleikkuvaiheen ongelmat eivät jääneet tähän, vaan huomasin myös nahan kipristyvän välillä kuumuudesta, minkä takia nahka ei leikkautunut siististi. Johtopäätöksenä syntyi huomio siitä, että mitä kovempaa ja ohuempaa kalannahka on, sitä helpompi sitä on laserleikata. Vastaavasti jos kalannahka on käsitelty pehmeäksi ja kangasmaiseksi, ei leikkausjälki ole hyvä.

KUVA 15. Vektorigrafiikkaa laserleikkuuta varten (Lehtonen 2016.)

Kun olin leikannut kalannahasta osia irti, yhdistin kaksi nahkaa päällekkäin hopeasormukseen. Lopputulos ei ollut mieluinen: kaksi nahkaa päällekkäin ei näyttänyt mielestäni niin siistiltä kuin kokeiluversionoissa. Päädyin luopumaan kahden kalannahan käytöstä korussa ja valmistin tuotteet yhdellä värillä. Laserleikkaus onnistui muuten hyvin ja sain koruihini siististi leikkautuneet kalannahanpalat.

Aiemmin tekemäni värikyselyn tulokset eivät ongelmien takia päässeet vaikuttamaan malliston väreihin alkuperäissuunnitelman lailla. Koen silti värikyselyn tulokset hyödyllisiksi, sillä kyselyn ansiosta tiedän paremmin mitkä sävyt olisivat asiakkaiden mieleen. Kalannahka ei materiaalina muuten pettänyt minua – huomasin yhdistäessäni kalannahkaa hopeaosiin, että kalannahka on erittäin kestävä ja se palautui hyvin muotoonsa, jos sitä hieman venytti.

3 Mallistot

Opinnäytetyön tuloksena syntyi kaksi mallistoa ”I Follow Rivers” (Kuvat 16–17, sivut 34–35) ja ”Diamonds” (Kuvat 18–19, sivu 36–37). Olen käyttänyt aiemmin musiikkia inspiraationa koruja nimetessä ja päädyin ”I Follow Rivers” nimeen sillä mielestäni Lykke Lin samanniminen kappale sopii malliston tyyliin leikkisällä ja soljuvalla melodiallaan. Tämän lisäksi nimi viittaa hauskaasti myös kalannahkaan: lohiin ja niiden nousuun joissa. ”Diamonds” nimi taas on mielestäni yksinkertainen ja kaunis ja kuvastaa malliston muotokieltä.

I Follow Rivers

I Follow Rivers –mallisto onnistui mielestäni hyvin. Vaikka aion jatkossa vielä työstää malliston osia, ovat vaadittavat muutokset pieniä. Mallisto on mielestäni jo nyt muodoltaan ja materiaalien suhteiltaan sellainen, että voin lähteä myymään koruja asiakkaille.

Malliston erikoisuutena on kalannahan vaihdettavuus, käyttäjä voi ostaa useamman erivärisen nahan koruun ja vaihtaa näin korun väriä. Tämän ominaisuuden aion ottaa käyttöön kun olen vielä jatkotyöstänyt malliston osia. Aion laserleikata sormuksen kehän ympärille tulevan kalannahan osan leveämmäksi, jotta nahka ei menisi rikki kalannahkaa vaihdettaessa. Kalannahat eivät rikkoutuneet mallistoa tehdessä, mutta ne jäivät erittäin ohuiksi sormuksen ympäriltä. Koska haluan välttää mahdollisen rikkoutumisen ja helpottaa nahan vaihtamista asiakkaalle, teen jatkossa nahkaosuudesta hieman leveämmän.

Sormuksissa kalannahka nousee sopivan korkealle, jotta asiakas pystyy näkemään nahan kääntymisen hopean päälle. Tämä on mielestäni yksi tärkeistä kiinnostusta herättävistä tekijöistä. Nahka ei kuitenkaan nouse liian korkealle, vaan sormus on kooltaan siron kokoinen, ja käy näin arkikorusta. Sormuksen leveys on sellainen, että se tuntuu käytössä mukavalta.

Riipus on sormuksen lailla myös pienen kokoinen, mutta kuitenkin tarpeeksi iso tullakseen huomatuksi käytössä. jatkossa aion kokeilla sopiiko riipukselle lyhyempi ketju, jolloin riipus ei roikkuisi kuvissa nähtävän lailla hyvin alhaalla.

Malliston korvakorut ovat hyvin pienet ja sirot. Korvakorujen nahka kääntyy korvanlehden ali: korvakorussa on hopeiset kiinnikeosat, sekä tappiosassa, että lukko-osassa. Korvakorut ovat nahan kiinnitystavassa muuhun mallistoon nähden erilaiset, mallisto on tästä huolimatta yhtenäisen näköinen.

KUVA 16. I Follow Rivers nappikorvakorut sekä riipus (Lehtonen 2016.)

KUVA 17. I Follow Rivers- sormukset (Lehtonen 2016.)

Diamonds

Olen myös Diamonds -mallistoon tyytyväinen. Malliston koruissa on viisi taiteltua kalannahkaista särmää, jonka avulla tuotteet ovat hyvin kolmiulotteisia ja leikkisiä. Jokainen kalannahka on yksi yhtenäinen kappale, jonka olen taitellut haluttuun muotoon. Käytin kalannahan taittelun apuna tekstiililiimaa nahan sisäpinnassa, näin tuote säilyttää muotonsa. Kiinnitin tuotteen kuitenkin hopeiseen osaan lenkin avulla, joka kulkee hopeisen ”hatun” sisäpuolelta ulkopuolelle pitäen kalannahan kiinni hopeassa.

Suunnitteluvaiheessa oli vaikea miettiä Diamonds -malliston hopeaosan ja kalannahan kokojen suhdetta. Kun olin tilannut hopeaosat valuyritykseltä, olivat ne mielestäni, suhteessa kalannahkaan, liian isot. Hioin hopeisista osista paljon materiaalia (korkeutta) pois, jotta saisin mieleiseni tasapainon kalannahan ja hopean välille. Materiaalien suhde toimii mielestäni korvakoruissa hieman riipusta paremmin. Aionkin suurentaa riipuksen kalannahan kokoa vielä isommaksi, jotta olisin tyytyväinen tuotteeseen.

KUVA 18. Diamonds -malliston korut mallin päällä (Lehtonen 2016.)

KUVA 19. Diamonds korvakorut ja riipukset (Lehtonen 2016.)

Lähetin kuvat valmiista tuotteista Hrafnhildur Viðarsdóttirille Atlantic Leatherille, sillä halusin saada palautetta yhteistyökumppaniltani mallistoistani. Saamani palaute oli erittäin mieluista kuultavaa ja sovimme tekevämme yhteistyötä myös jatkossa (Viðarsdóttir 2016).

“Olemme erittäin vaikuttuneita siitä, miten käytät nahkaamme. Olet löytänyt tavat saada parhaimman esiin jokaisesta nahkakappaleesta.

Muotoilusi on upeaa, käytettävää ja ajankohtaista.

Todella kaunista!”

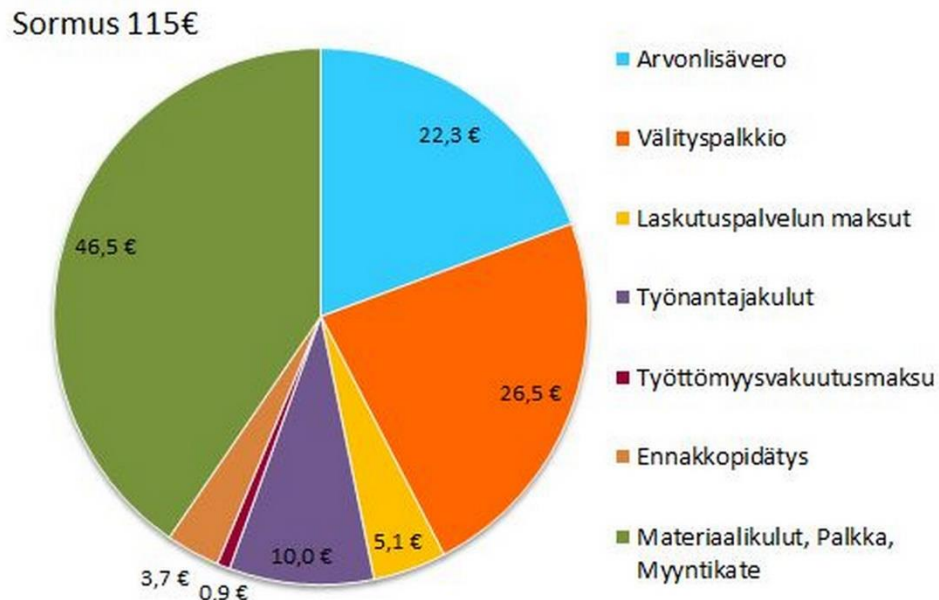
(Viðarsdóttir 2016).

3.1 Tuotteiden hinnoittelu

Hinta vaikuttaa asiakkaan mielikuvaan yrityksestä ja sen tuotteista. Kalliimmalta tuotteelta odotetaan aina enemmän (Alikoski ym. 2009, 56). Kun olin saanut mallistot valmiiksi, oli aika miettiä mihin hintaan myyn koruja. Koen hinnoittelun erittäin haastavaksi osa-alueeksi, sillä hinnan pitäisi kattaa materiaalien ja työajan lisäksi monia muitakin tekijöitä, kuten verot ja mahdollisen välityspalkkion. Tämän lisäksi pitäisi jäädä käteen vielä palkka. Hinnan tulee pysyä kuitenkin sellaisena, että asiakkaalla on mahdollisuus sekä halua ostaa tarjottava tuote (Alikoski ym. 2009, 56).

Vaikka suunnittelin mallistot hyvin pitkälle teollisin menetelmin valmistettaviksi, tulevat malliston hintaa nostamaan pienet tuotantoerät. En pysty hinnoittelussani kilpailemaan isojen yritysten kanssa, mutta toivon myös asiakkaiden ymmärtävän tämän. Päädyin laskemaan tuotteille hinnoittelukaavion, jonka avulla minun on helpompi nähdä, miten kustannukset jakaantuisivat. Tein laskentataulukon Microsoft Excelin avulla ja siirsin tiedot kaavioon.

Alla olevasta kaaviosta (Kaavio 1) näkyy miten kulut jakautuvat sormuksen hinnassa. Määrittelin sormuksille hinnaksi 115€ kappale ja hinnoittelukaavion pohjalta laskin, että yhden sormuksen myynnistä jää materiaalikuluihin, palkkaan ja myyntikatteeseen 46,50€. Hinnoittelukaavio on laskettu tilanteella, jossa ei ole perustettu yritystä vaan toimitaan laskutuspalvelun kautta ja näin ollen ollaan palkansaajan asemassa. Ennakkopidätysprosentti (10 %) on arvio ja välityspalkkio on laskettu yleisellä 40 prosentin osuudella. Loput kaavion arvoista (arvonlisävero, laskutuspalvelun osuus, työnantajakulut ja työttömyysvakuutusmaksu) ovat kiinteitä arvoja.

KAAVIO 1. Arvio sormuksen kulujen jakaantumisesta (Lehtonen 2016.)

3.2 Tulevaisuus mallistojen kanssa

Uskon mallistojen isoimman kilpailuvaltin olevan tuotteiden erilaisuudessa – kalannahkaa ei ole totuttu näkemään suunnittelemini korujen tyylisissä tuotteissa ja useimmille se on täysin vieras materiaali. Koen myös, että korujen innovatiiviset ratkaisut, kuten kalannahan vaihdettavuus ja kalannahan taittelu herättävät kiinnostusta mallistoa kohtaan. Mutta kuten sähköpostitse toteutetun kyselyn vastaukset kertoivat (sivu 18): vaikka kalannahka lisää kiinnostusta tuotetta kohtaan, ei se kuitenkaan lisää myyntiä, vaan tuotteen tulee olla muullakin tavoin kiinnostava. Uskon, että valmistamani mallistot täyttävät tämän kriteerin.

Yhtenä kilpailuvalttina on myös hinnoittelu: pyrin pitämään tuotteiden hinnat sellaisina, että saan palkkaa työstäni, mutta mahdollisimman monella asiakkaalla olisi myös varaa ostaa koru. Malliston kilpailukeinoksi voidaan laskea myös viimeistelty ja leikkisä visuaalinen ilme, jolla tulen mallistoa mainostamaan (Kuva 20).

Mallistojen lanseeraus tapahtuu Kuopio design week -tapahtuman aikana järjestettävässä Kuopio Designmarketissa, joka järjestetään ensimmäistä kertaa 23.4.–24.4.2016. Tuon Designmarkettiin esille mallistojen kokeilukappaleet asiakkaille, jolloin asiakkaat voivat mallikappaleiden pohjalta tehdä minulta tilauksia tuotteista. Lisäksi myynti Designmarketissa on oivallinen keino nähdä, mitkä tuotteista herättävät eniten kiinnostusta ja mitä sormuskokoja kannattaa valmistaa (mallistossa kolme kokovaihtoehtoa).

KUVA 20. Esimerkki visuaalisesta ilmeestä (Lehtonen 2016.)

Tulevaisuudessa voin laajentaa mallistoa myös vielä ekologisempaan vaihtoehtoon päin. Hopealle on olemassa vaihtoehtona kierrätettyä ekohopeaa. Myös kromiparkitulle kalannahalle löytyy Atlantic Leatherin mallistosta vaihtoehto ”Mimosa”-mallisto, joka koostuu täysin kasviparkituista ja värjätyistä kalannahoista. Yhdistämällä nämä kyseiset tuotteet, kierrätyshopean ja kasviparkitun kalannahan, olisi minun mahdollista valmistaa vielä ympäristöystävällisempi malliston osa, joka kenties herittäisi kiinnostusta ympäristöasioista valveutuneissa ihmisissä.

Voin opintojen jälkeen tilata valukappaleet ulkopuoliselta valuryitykseltä ja viimeistellä hopeakappaleet pajalla. Laserleikkuussa on myös käännettävä ulkopuolisen laserleikkuuryityksen puoleen. Ulkoisen laserleikkausyrityksen käyttö voi myös vaikuttaa positiivisella tavalla mallistoon: leikkuujälki saattaa olla siistimpi.

3.3 Jälleenmyynti

KARINA -konseptin ajatuksena on tehdä korumallistoja jälleenmyyntiin sekä designpainotteisiin myyntitapahtumiin. Aion aloittaa jälleenmyynnin kalannahkamallistoillani. Tavoitteena on saada tuotteet myyntiin designiin erikoistuneisiin trendikkäisiin myymälöihin, jotka eivät välttämättä ole erikoistuneet vain korujen myyntiin.

Tulevia jälleenmyyntikohteita miettiessäni olen myös pohtinut, mitkä sijainnit olisivat tuotteilleni hyvät aloituspaikat. Päädyin lopputulokseen, jossa rajasin ensimmäiset myyntikohteet kahteen kaupunkiin: Reykjavikiin sekä Tampereelle. Nämä kaksi kaupunkia ovat minulle enemmän tai vähemmän tuttuja. Tampereella olen asunut useamman vuoden ajan ja uskon tietäväni kaupungin designputiikit, Reykjavikissa olen käynyt vain kerran, mutta kaupunki vaikutti minut tuolla kerralla jo muotoiluun erikoistuneen kaupungin tunnelmallaan.

Näiden syiden lisäksi kaupungit valikoituivat myös kahdesta aivan selkeästä syystä: aloitan pajatoiminnan Tampereella syksyllä 2016 ja näin ollen myös ensimmäisen jälleenmyyntikohteen on järkevää sijaita samassa kaupungissa. Reykjavik taasen vaikuttaa mielestäni hyvältä jälleenmyyntikohteelta, sillä kalannahat ovat islantilaisen yrityksen valmistamia ja uskon, että tämä kannattaa käyttää hyödyksi koruja markkinoidessa. Lisäksi uskon, että tuotteet sopisivat hyvin kaupunkiin, jossa käy paljon turisteja ostoksilla – tuotteet ovat selkeästi pohjoismaista muotoilua ja uskon tämän vetoavan turisteihin.

4 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessissa olen tuntenut olevani muotoilussa omimmillani. Tuotteet ovat pohjoismaista korumuotoilua selkeällä muotokielellään, mutta kalannahka tuo materiaalina tuotteisiin kaipaamani twistin. Tällaisia koruja haluan tehdä – hauskoja ja innovatiivisia, mutta muotoilultaan käyttökoroiksi soveltuvia. Koenkin tämän ”pohjoismaalaista korumuotoilua twistillä” kiteyttävän muotoiluni ajatusmaailman. En pyri löytämään toimivaa kaavaa, vaan aina uudelleen muotokielen, joka vetoaa tekohetkellä minuun. Toisaalta huomaan, että muotoilemistani tuotteista löytyy usein toistuvia tekijöitä, enkä kokisi lainkaan huonoksi, jos tuotteet tunnistettaisiin jo muotoilultaan minun tekemikseni. Tähän en kuitenkaan tietoisesti pyri.

Ammatti-identiteettini ei ehkä kehittynyt opinnäytetyöprosessin aikana, mutta sen raamit selkiytyivät minulle: pohdin oman ammatti-identiteetin muodostumista, sekä sitä mitä haluan muotoilijana ilmentää ja minkälaisia tuotteita valmistaa. Näiden asioiden selventämisen jälkeen on minun helpompi jatkossa kertoa muotoiluni lähtökohdista, visioista ja arvoista.

Opinnäytetyöprosessi oli minulle haasteellinen lähinnä työn määrän vuoksi. Työn määrä lisääntyi osittain myös itse aiheutetuista syistä: tein yhden sormuksen sijaan kolme erikokoista sormusta ja Diamonds -riipuksia kolmella eri värillä. Päädyin myös mallintamaan tuotteita ja tilaamaan niitä valuyritykseltä, vaikka olisin voinut tehdä ensimmäiset kappaleet käsin koulun pajalla.

Tein koruja useammat kuin yhden kappaleet osittain innostuksen vuoksi, mutta osittain myös mallistoilleni antamieni odotuksien vuoksi. Koko prosessin aikana tunsinkin kovaa painetta onnistumisesta, sillä suurin pelkoni oli, etten olisi itse tyytyväinen tuotteisiin. Ehdin käymään opinnäytetyön tekemisen aikana läpi kaikki tunneskaalat innostuksesta epätoivoon.

Vaikka kohtasin valmistusprosessin aikana ongelmia enkä saanut tekemästani värikyselystä kaikkea hyötyä irti, olen tyytyväinen lopputulokseen. Korut tavoittavat niille antamani päätavoitteet: ne sopivat KARINA -konseptiin, ilmentävät minua muotoilijana, ovat valmistettavissa teollisin menetelmin ja ovat kaupallisia ja helposti lähestyttäviä. Mielestäni tuotteet ovat laadukkaita sekä kiinnostavia niin materiaalien yhdistelyn ansiosta kuin myös muotokieleltään. Uskon tuotteiden löytävän asiakaskuntansa.

Vielä on matkaa siihen, että löydän opinnäytetyönä tehdyt korut jälleenmyyjiltä, tai asiakkaiden käytöstä. Tämän työn jälkeen olen kuitenkin ison harppauksen lähempänä tätä tavoitetta.

Lähteet

ALIKOSKI, Risto, VIITASALO, Jari ja KOPONEN, Marika 2009. Yritystoiminnan taitajaksi. Helsinki: WSOY.

ANNI LEHTONEN JEWELLERY, 2015. Instagram, viestikeskustelu [verkkoaineisto]. [Viitattu 2016-01-06.] Saatavissa: https://www.instagram.com/p/7Ne-iECzoj/?taken-by=anni_lehtonen_jewellery

ANTTILA, Pirkko 1993. Käsiyön ja muotoilun teoreettiset perusteet. Porvoo: WSOY.

ATLANTIC LEATHER, ABOUT US 2016. [verkkoaineisto]. [Viitattu 2016-01-06.] Saatavissa: <http://www.atlanticleather.is/aboutus/>

ATLANTIC LEATHER, ATLANTIC LEATHER 2016. [verkkoaineisto]. [Viitattu 2016-01-06.] Saatavissa: <http://www.atlanticleather.is/#atlanticleather>

ATLANTIC LEATHER, THE FISH LEATHER 2016. [verkkoaineisto]. [Viitattu 2016-01-06.] Saatavissa: <http://www.atlanticleather.is/the-fishleather>

BEHIND THE NAME. [online-tietokanta] [Viitattu 2016-03-23.] Saatavissa: <http://www.behindthename.com/name/carina>

CEDERBERG, Jaana 2015-11-29. Opinnäytetyö – Anni Lehtonen. [sähköpostikysely.] Saatavissa: Kuopio: Tekijän kokoelmat.

ESKELINEN, Jouko 2011. Kalannahan parkitsijan opas. Kemi: Datafun.

HELSINGIN SANOMAT, 2016-01-31. MieliPide, Hannu Havusto, Design Manager, tuotteiden kehittäjä, RD Velho Oy [verkkojulkaisu]. [Viitattu 2016-02-14.] Saatavissa: <http://www.hs.fi/mieliPide/a1454123540537?jako=f69b927d685457a3d4be961f25610812&ref=og-url>

HÄGG, Outi 2011. Yrittäjyysvalmennus ja yrittäjäidentiteetti. Tampere: Acta Universitatis Tamperensis 1618.

KUMPULAINEN, Ossi 2015-12-17. Opinnäytetyö – Anni Lehtonen. [sähköpostikysely.] Saatavissa: Kuopio: Tekijän kokoelmat.

LEHTONEN, Saija 2015-12-08. Opinnäytetyö – Anni Lehtonen. [sähköpostikysely.] Saatavissa: Kuopio: Tekijän kokoelmat.

RAJATON MUOTOILU, 2012. Näkökulmia suomalaiseen taideteollisuuteen. Helsinki: Avain.

SOMERO, Satu 2015-12-03. Opinnäytetyö – Anni Lehtonen. [sähköpostikysely.] Saatavissa: Kuopio: Lehtonen Anni kokoelmat.

VIÐARSDÖTTIR, Hrafnhildur 2015-08-10- 2015-11-23. Anni Lehtonen jewellery- fish leather pieces. [sähköpostikeskustelu.] Saatavissa: Kuopio: Tekijän kokoelmat.

VIÐARSDÖTTIR, Hrafnhildur 2016-04-12. Thesis seminar. [sähköpostikeskustelu.] Saatavissa: Kuopio: Tekijän kokoelmat.

YLE KULTTUURI, 2016-01-28. Muotoilija Ilkka Suppanen: "Skandinaavinen design ajateltava uusiksi" [verkkajulkaisu]. [Viitattu 2016-02-14.] Saatavissa:
http://yle.fi/uutiset/muotoilija_ilkka_suppanen_skandinaavinen_design_ajateltava_uusiksi/8630641

Kuvat, kuviot ja kuvakoosteet

KUVAT

Kuva 1. Kalannahkoja eri väreissä. Atlantic Leather, Facebook. [Viitattu 2016-01-06]. Saatavissa:

<https://www.facebook.com/Atlanticleathericeland/photos/pb.346987125322269.-2207520000.1452087551./1033086203379021/?type=3&theater>

Kuva 2. Mallipaloja. Atlantic Leather, Facebook. [Viitattu 2016-01-06]. Saatavissa: <https://www.facebook.com/Atlanticleathericeland/photos/pb.346987125322269.-2207520000.1452087351./1052953398058968/?type=3&theater>

Kuva 3. Kuvakaappaus anni_lehtonen_jewellery Instagramtililtä. Anni Lehtonen Jewellery, Instagram. [Viitattu 2016-01-06]. Saatavissa:

https://www.instagram.com/p/7Ne-iECzoj/?taken-by=anni_lehtonen_jewellery

Kuva 4. Kuvakaappaus Atlantic Leatherin Facebooktililtä. Atlantic Leather, Facebook. [Viitattu 2016-01-06].

Saatavissa:<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1040583195962655.1073741901.346987125322269&type=3>

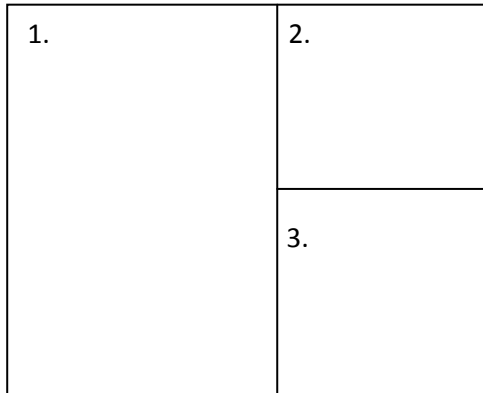
Kuva 5. Viikon muotoilija Kelly Locke. Atlantic Leather. [Viitattu 2016-01-06]. Saatavissa: <http://www.atlanticleather.is/news/2015/12/23/designer-of-the-week-kelly-locke>

Kuva 6. Esimerkkejä valmistamistani koruista, joissa olen käyttänyt useampaa materiaalia. Lehtonen, A. 2016 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kuva 7. Kuvakollaasi kalannahkaisista tuotteista. Pinterest, hakusana ”fishleather” [Viitattu 2016-03-23]. Saatavissa:

https://fi.pinterest.com/search/pins/?q=fishleather&rs=remove&0=fishleather|typed&remove_refine=jewellery|typed

Kuvakooste 8. Atlantic Leatherin kalannahasta valmistettuja tuotteita

1. BATLINER, 2016. Limited collection. [Viitattu 2016-03-23]. Saatavissa: <http://batliner.com/wordpress/category/fish-leather-bags/>
2. ATLANTIC LEATHER, FACEBOOK 2016. Albumit, iNDiViDUALS. [Viitattu 2016-03-23]. Saatavissa: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.689197674434544.1073741880.346987125322269&type=3>
3. SO FRESH AND SO GREEN, 2016. Would You Wear Leather Made From Fish? [Viitattu 2016-03-23]. Saatavissa: <http://www.sofreshandsogreen.com/2011/02/08/would-you-wear-leather-made-from-fish/>

Kuva 9. Marlin Birna –riipus. Marlin Birna. Atlantic Salmon Leather Pendant Silver-Tone, Yellow. [Viitattu 2016-03-23]. Saatavissa: <http://www.marlinbirna.com/collections/pendants-silver/products/pendant-silver-tone-mustard-yellow-138>

Kuva 10. Lohennahkakappale. Atlantic Leather, Welcome. [Viitattu 2016-04-18]. Saatavissa: <http://www.atlanticleather.is/welcome-marquee/#atlanticleather>

Kuva 11. Neljä mallistoa luonnoksina. Lehtonen, Anni. 2015 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kuva 12. Paperimallit. Lehtonen, Anni. 2015 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kuva 13. Messinki ja nahka – prototyytit. Lehtonen, Anni. 2015 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 14. Kuva 3D -mallinnetuista osista. Lehtonen, Anni 2016-04-18 [kuvankaappaus]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVA 15. Vektorigrafiikkaa laserleikkuuta varten. Lehtonen, Anni 2016-04-18 [kuvankaappaus]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kuva 16. I Follow Rivers nappikorvakorut sekä riipus. Lehtonen, Anni. 2016 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kuva 17. I Follow Rivers sormukset. Lehtonen, Anni. 2016 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kuva 18. Diamonds malliston korut mallin päällä. Lehtonen, Anni. 2016 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kuva 19. Diamonds korvakorut ja riipukset. Lehtonen, Anni. 2016 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kuva 20. Esimerkki visuaalisesta ilmeestä. Lehtonen, Anni. 2016 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

KUVIOT JA KAAVIOT

Kuvio 1. Värikyselyn tulokset kaaviossa. Lehtonen, Anni. 2016 [Excel kaavio]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

Kaavio 1. Arvio sormuksen kulujen jakaantumisesta. Lehtonen, Anni. 2016 [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Tekijän sähköiset kokoelmat.

LIITE 1: Kysely suomalaisille yrittäjille, jotka ovat käyttäneet työssään kalannahkaa

Kysymykset:

Asiakaskokemus

1. Oletko kokenut materiaalin tuovan lisää kiinnostusta asiakkaan silmissä tuotteelle?
2. Minkälaisia reaktioita kalannahan käyttö on herättänyt asiakkaissa?
3. Mitkä ovat yleisimpiä kysymyksiä asiakkaiden keskuudessa liittyen materiaaliin?
4. Oletko kokenut että materiaalivalinta lisää tuotteen myyntiä?

Materiaali

1. Minkä tyyppistä kiinnitystä (liima, ompelu, helat, puriste, niitti) olet käyttänyt kalannahkaisissa tuotteissa?
2. Onko mielessäsi materiaalilähtöisiä rajoitteita, jotka minun tulisi huomioida omaa mallistoani suunnitellessa?
3. Miten kalannahka on kestänyt käytössä?
4. Onko sinulla antaa vinkkejä koskien kalannahkaisten tuotteiden pinnan suojelemisessa/ puhdistamisessa?

LIITE 2: Kooste sähköpostitse saaduista vastauksista

Asiakaskokemus	Jaana Cederberg	Satu Somero	Saija Lehtonen	Ossi Kumpulainen
Oletko kokenut materiaalin tuovan lisää kiinnostusta asiakkaan silmissä tuotteelle?	Kyllä jonkin verran, vaikka ostokynnys onkin melko korkea.	Kyllä	Kyllä mielestäni materiaali tuo lisää kiinnostuneisuutta. Osaksi siksi, että materiaalia käytetään sen verran vähän, että se voi hyvinkin olla ensimmäinen kerta että asiakas törmää kalannahkaan ja toisaalta kiinnostuneisuutta tuo se, että materiaali on luonnonmateriaalia ja minun tuotteissani lisäksi itse käsin tekemääni ja kaikilta osin kotimaista.	Kyllä, ehdottomasti. Kaikille ei merkitystä, mutta näissä tuotteissa mitä itse valmistan niin usealle merkittävä asia. Totta kai korupuolella ei niin suurella määrällä.
Minkälaisia reaktioita kalannahan käyttö on herättänyt asiakkaissa?	Hämmästyksiä ja epäuskoa, mielenkiintoa.	Ihmiset ihmettelevät ja usein haistavat tuotetta. Kertovat ystävilleen "hei tuu kattoon" tyylisesti.	Suurimmassa osassa kiinnostuneisuutta ja joskus suoranaista hämmästyksiä. Yleisin hämmästyneisyys on se että onko kalallakin ylipäättään nahka, ja vielä sellainen että siitä voi jotain tehdä. Hyvin harvoin, mutta joskus myös vastenmielisyyttä. Useat myös haistavat nahkaa!	Haistellaan, haiseeko kalalle. Kestääkö mitään.

Asiakaskokemus	Jaana Cederberg	Satu Somero	Saija Lehtonen	Ossi Kumpulainen
Mitkä ovat yleisimpiä kysymyksiä asiakkaiden keskuudessa liittyen materiaaliin?	Oletko itse työstänyt tämän kalannahan?	Haiseeko se? Onko se kestävä?	Materiaalin alkuperä ja tekotapa, eli parkkaus. Jotkut ovat kiinnostuneita myös siitä onko kalannahan käyttö perinteistä ja kuinka yleistä se on.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miten kestää? 2. Haiseeko se? 3. Miten se tehdään? 4. Mistä kala tulee?
Oletko kokenut että materiaalivalinta lisää tuotteen myyntiä?	Kalannahka ei ole lisännyt myyntiä yleisellä tasolla. On asiakkaita, jotka kyllä kovasti pitävät kalannahasta ja siksi suosivat sitä.	En ole tehnyt vastaavia tuotteita eri materiaalista joten ei ole vertailukohtaa	Voisi ehkä näin sanoa, ainakin se on asia millä erottautuu kilpailevista tuotteista.	Kyllä

Materiaali	Jaana Cederberg	Satu Somero	Saija Lehtonen	Ossi Kumpulainen
1. Minkä tyyppistä kiinnitystä (liima, ompelu, helat, puriste, niitti) olet käyttänyt kalannahkaisissa tuotteissa?	Pyrin työstämään kalannahkaa hyvin vähän osittain ulkonäöllisistä syistä toisaalta myös kustannusten takia. Käytän kontaktiliimaa (Casco), joka soveltuu nahalle erittäin hyvin sen elastisuuden vuoksi. Materiaalin luonne säilyy alkuperäisenä tällöin parhaiten. Sirkkoja olen myös käyttänyt rannekoruissani. Jonkin verran myös yleistä erittäin vahvaa pikaliimaa nauhanpäiden kiinnityksiin.	Ompelu. Liimausta välillä	Ompelua ja liimausta	Liimaaminen (metallipohjiin), teollisuusteippi, ompelu
2. Onko mielessäsi materiaalilähtöisiä rajoitteita, jotka minun tulisi huomioida omaa mallistoani suunnitellessa?	Kalannahka käyttäytyy kuten nahka yleensäkin. Siksi se on hyvin helppoa käsiteltävää ja muovautuu moneksi.	Ei. Mielikuvitus rajana.	Luonnollisesti nahan koko ja kalannahan erityispiirteet (verrattuna nisäkkäiden nahkaan).	Kromiparkituksella parempi väri ja tuote kestää lämpöä. Kasviparkittu ei kestä kuumaa

Materiaali	Jaana Cederberg	Satu Somero	Saija Lehtonen	Ossi Kumpulainen
3. Miten kalannahka on kestänyt käytössä?	Kalannahka on maailman paras materiaali! Itse rakastan sitä ja käytän päivittäin omia kalannahkakorujani. Kalannahka on erittäin kestävä ja sitkeää eikä säikähdä vettä laisinkaan. Suosittelen.	Hyvin. Toki vaaleat sävyt likaantuvat.	Erittäin hyvin on kestänyt. Eroja on toki kalalajeissa.	Kyllä kulutuskestävyyden puolelta koruissa on hyvä, keveys on etu. Hyvin on kestänyt; käyttökokemuksia on paljon. Madelompakko on seitsemän vuotta ollut käytössä. Vetolujuudesta esimerkki 2,3mm leveän nauhan sellaista että ei jaksa aikuinen vetää rikki mm. verrattuna poron nahkaan, joka katkeaa helpommin.
4. Onko sinulla antaa vinkkejä koskien kalannahkaisten tuotteiden pinnan suojelemisessa/ puhdistamisessa?	Omat kalannahkani on lakkakäsiteltyjä, nahalle käytettävää pintalakkaa. Käytän myös nupukkaa, joka on huomattavasti herkempi likaantumaan. Sen suojaan tekstiilisuoja-aineilla (spray). Kalannahoilleni on annettu kuivapesu ohjeistus. Itse en ole kokeillut sitä koskaan. En siis itse käsittele kalannahkoja vaan hankin ne ammattilaisilta valmiiksi värjättyinä.	Joku sanoi että tietynlaista rasvaa (kenkä rasvaa) voisi käyttää. En ole kokeillut sitä.	Kasviparkittua kalannahkaa voi käsitellä kuten kasviparkittua nahkaa muutenkin.	Pinnan suojelusta en itse ole käyttänyt kuin nahkasuojausta. Mutta voi käyttää nahkalakkaa, se ei vie sitä nahan luonnollisuutta niin paljon. Puhdistamisessa muukin nahan hoito eli kostealla pyyhkiminen tai harjaaminen. Tietysti riippuen minkälaisesta tuotteesta on kyse

LIITE 3: Kysely Kalannahka hopeakorussa / Fish leather in silver jewellery

Kyselyn tarkoituksena on selvittää, mikä värinen kalannahka näyttää parhaimmalta hopeiseen koruun yhdistettynä. The subject of this survey is to find out the best fish leather colours when combined with silver jewellery.

1* Minkä värinen kalannahka olisi mielestäsi kaunein hopeisessa korussa? Valitse kaksi mieluisinta.

What would be the beautiest fish leather colour in silver jewellery? Choose two options.

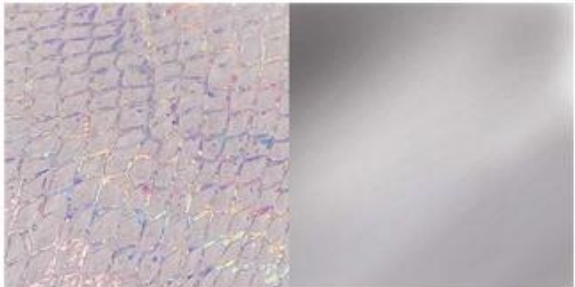
Musta / Black

Punainen / Red

Valkoinen-moniväri / White-rainbow

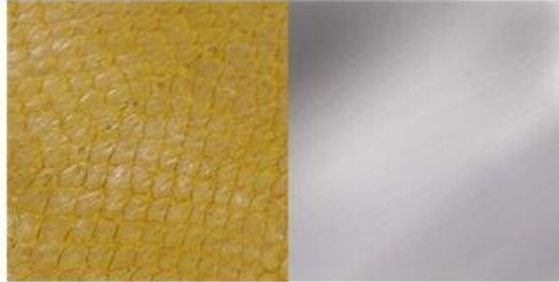
Musta-moniväri / Black-rainbow

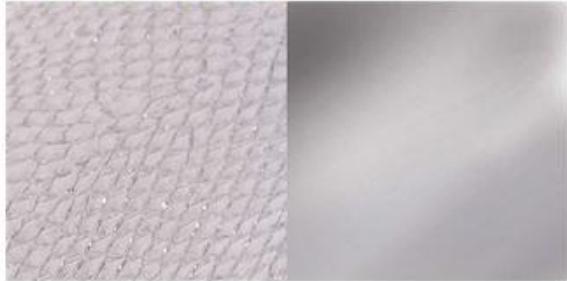
Musta-kulta / Black-gold

Keltainen / Yellow

Valkoinen-hopea / White-silver

2* Minkä värinen kalannahkayhdistelmä (kaksi väriä) olisi mielestäsi kaunein hopeisessa korussa? Valitse kolme mieluisinta yhdistelmää.

What would be the beautiest fish leather colour combination (two colours) in silver jewellery?
Choose three options.

Keltainen ja sininen / Yellow and blue

Sininen ja musta / Blue and black

Sininen ja valkoinen-moniväri / Blue and white-rainbow

Punainen ja sininen / Red and blue

Punainen ja valkoinen-moniväri / Red and white-rainbow

Punainen ja keltanen / Red and yellow

Musta-kulta ja punainen / Black-gold and red

Punainen ja musta-moniväri / Red and black-rainbow

Valkoinen-moniväri ja valkoinen-hopea / White-rainbow and white-silver

Valkoinen-moniväri ja musta-moniväri / White-rainbow and black-rainbow

Valkoinen-hopea ja musta-kulta / White-silver and black-gold

Valkoinen-hopea ja sininen / White-silver and blue

Valkoinen-hopea ja musta / White-silver and black

Musta-kulta ja musta / Black-gold and black

Valkoinen-hopea ja keltainen / White-silver and yellow

Musta-kulta ja sininen / Black-gold and blue

Musta-kulta ja musta-moniväri / Black-gold and black-rainbow

Musta-kulta ja valkoinen-moniväri / Black-gold and white-rainbow

Punainen ja valkoinen-hopea / Red and white-silver

Musta ja valkoinen-moniväri / Black white-rainbow

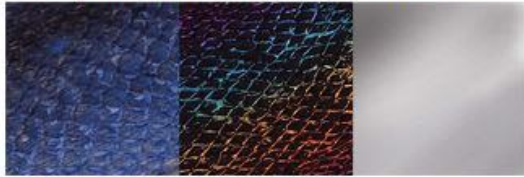
Punainen ja musta / Red and black

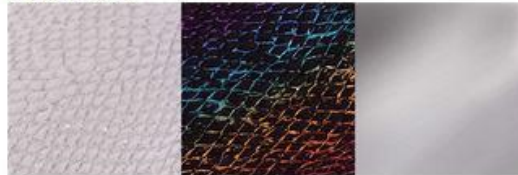
Musta-moniväri ja musta / Black-rainbow and black

Sininen ja musta-moniväri / Blue and Black-rainbow

Valkoinen-hopea ja musta-moniväri / White-silver and black-rainbow

Keltainen ja musta-kulta / Yellow and black-gold

Keltainen ja musta-moniväri / Yellow and black-rainbow

Keltainen ja valkoinen-moniväri / Yellow and white-rainbow

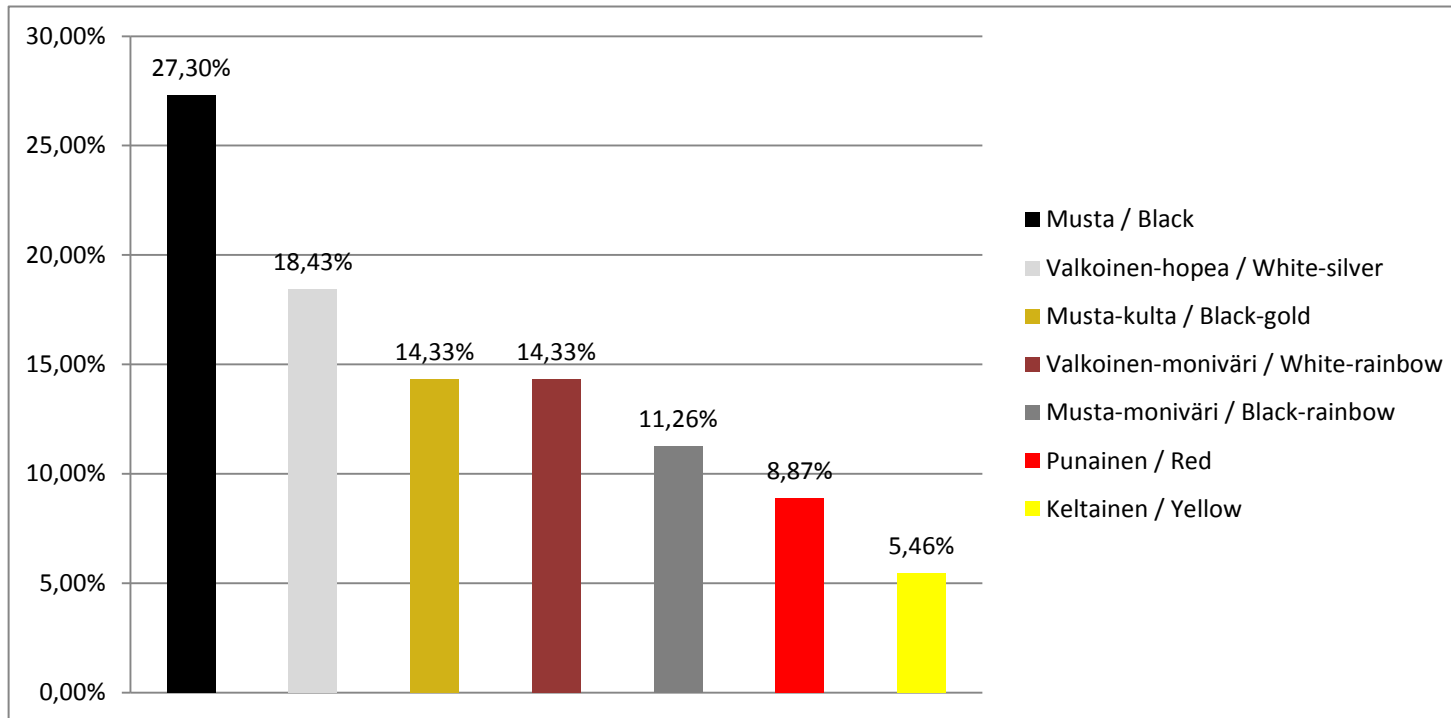
Keltainen ja musta / Yellow and black

LIITE 4: Kalannahka hopeakorussa / Fish leather in silver jewellery – kyselyn tulokset

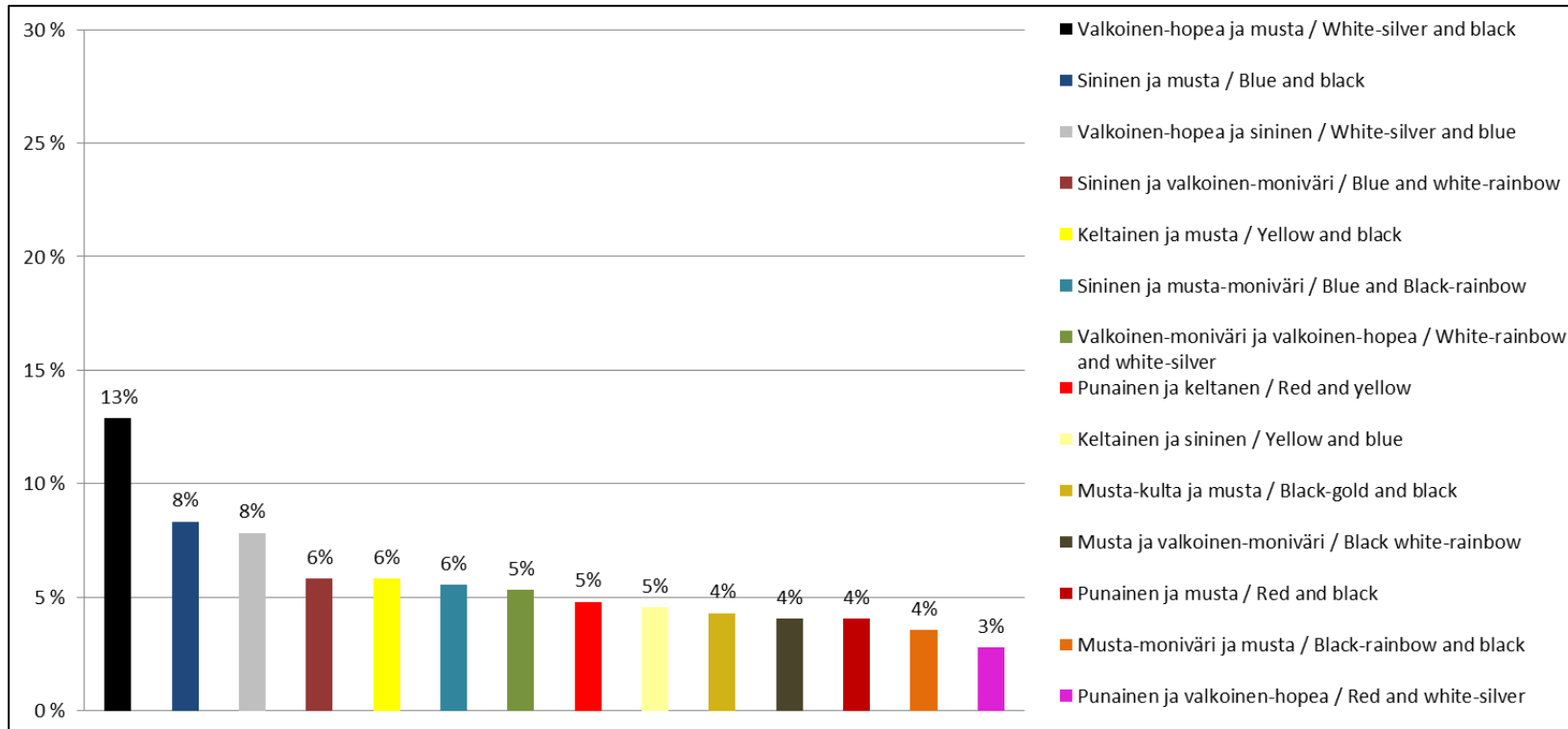
Minkä värinen kalannahka olisi mielestäsi kaunein hopeisessa korussa? Valitse kaksi mieluisinta. What would be the beautiest fish leather colour in silver jewellery? Choose two options.

	Musta	Valkoinen-hopea	Musta-kulta	Valkoinen-moniväri	Musta-moniväri	Punainen	Keltainen
Äänimäärä	80	54	42	42	33	26	16
Prosentteina	27,30 %	18,43 %	14,33 %	14,33 %	11,26 %	8,87 %	5,46 %

Minkä värinen kalannahkayhdistelmä (kaksi väriä) olisi mielestäsi kaunein hopeisessa korussa? Valitse kolme mieluisinta yhdistelmää. What would be the beautiest fish leather colour combination (two colours) in silver jewellery? Choose three options.

	Valkoinen-hopea ja musta	Sininen ja musta	Valkoinen-hopea ja sininen	Sininen ja valkoinen-moniväri	Keltainen ja musta	Sininen ja musta-moniväri	Valkoinen-moniväri ja valkoinen-hopea	Punainen ja keltainen	Keltainen ja sininen	Musta-kulta ja musta	Musta ja valkoinen-moniväri	Punainen ja musta	Musta-moniväri ja musta	Punainen ja valkoinen-hopea
Äänimäärä	51	33	31	23	23	22	21	19	18	17	16	16	14	11
%	13 %	8 %	8 %	6 %	6 %	6 %	5 %	5 %	5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	3 %

	Keltainen ja mustakulta	Mustakulta ja valkoinen-moniväri	Valkoinen-hopea ja mustakulta	Valkoinen-hopea ja keltainen	Valkoinen-moniväri ja mustamoniväri	Punainen ja sininen	Mustakulta ja mustamoniväri	Valkoinen-hopea ja mustamoniväri	Mustakulta ja punainen	Punainen ja valkoinen-moniväri	Keltainen ja valkoinen-moniväri	Punainen ja mustamoniväri	Keltainen ja mustamoniväri	Mustakulta ja sininen
Äänimäärä	10	10	9	8	8	6	6	6	6	4	4	2	2	0
%	3 %	3 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %

